

RAAP-NOTITIE 1024

Plangebied Juvenaat**Gemeente Zevenaar****Archeologisch vooronderzoek:
een bureau- en inventariserend veldonderzoek**

Archeologisch Adviesbureau

Colofon

Opdrachtgever: Bureau van Droffelaar B.V.

Titel: Plangebied Juvenaat, gemeente Zevenaar; archeologisch vooronderzoek: een bureau- en inventariserend veldonderzoek

Status: eindversie

Datum: februari 2005

Auteur: H. Ringenier

Bestandsnaam: L:\QXPress\Notities\2005\ZEJU\N01024-ZEJU.qxd

Projectcode: ZEJU

Projectleider: H. Ringenier

Projectmedewerker: D. Kastelein

ARCHIS-vondstmeldingsnummers: niet van toepassing

ARCHIS-waarnemingsnummers: niet van toepassing

ARCHIS-onderzoeksmeldingsnummer/CIS-code: niet van toepassing

Autorisatie: drs. E. Heunks

ISSN: 0925-6229

RAAP Archeologisch Adviesbureau B.V.

telefoon: 020-463 4848

Zeeburgerdijk 54

telefax: 020-463 4949

1094 AE Amsterdam

E-mail: raap@raap.nl

Postbus 1347

1000 BH Amsterdam

© RAAP Archeologisch Adviesbureau B.V., 2005

RAAP Archeologisch adviesbureau B.V. aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit het gebruik van de resultaten van dit onderzoek of de toepassing van de adviezen.

Samenvatting

In opdracht van Bureau van Droffelaar B.V. heeft RAAP Archeologisch Adviesbureau op 1 februari 2005 een bureau- en inventariserend veldonderzoek uitgevoerd in verband met geplande nieuwbouw in plangebied Juvenaat in de gemeente Zevenaar. Doel van dit onderzoek was eventueel aanwezige archeologische resten op te sporen en, voorzover mogelijk, een eerste indruk te geven van de kwaliteit (gaafheid en conservering), aard, datering, omvang en diepteligging ervan.

In grote delen van het plangebied zijn bodemverstoringen geconstateerd tot meer dan 1 m -Mv. Daar waar de verstoringen minder diep reiken, is vastgesteld dat de ondergrond wordt gevormd door zandige klei waarop een pakket verspoeld zand rust.

Tijdens het veldonderzoek zijn archeologische indicatoren aangetroffen. Deze zijn zonder uitzondering afkomstig uit opgebrachte en geroerde grond en vormen derhalve geen aanleiding om de aanwezigheid van een archeologische vindplaats in het plangebied te vermoeden.

Op grond van het ontbreken van aanwijzingen voor de aanwezigheid van relevante archeologische resten wordt ten aanzien van het plangebied geen vervolgonderzoek aanbevolen.

1 Inleiding

1.1 Kader en doelstelling

In opdracht van Bureau van Droffelaar B.V. heeft RAAP Archeologisch Adviesbureau op 1 februari 2005 een bureau- en inventariserend veldonderzoek uitgevoerd in verband met de geplande nieuwbouw in plangebied Juvenaat in de gemeente Zevenaar. Het onderhavige onderzoek diende te worden uitgevoerd omdat realisatie van de plannen zou kunnen leiden tot aantasting of vernietiging van mogelijk aanwezige archeologische resten. Doel van het onderzoek was het opsporen van deze resten en, indien mogelijk, een eerste indruk geven van de kwaliteit (gaafheid en conservering), aard, datering, omvang en diepteligging ervan.

1.2 Plangebied

Het plangebied (ca. 2 ha) ligt aan de zuidkant van de bebouwde kom van Zevenaar. Het gebied staat afgebeeld op kaartblad 40E van de topografische kaart van Nederland (schaal 1:25.000); de centrumcoördinaat is 202.750/437.950. Ten tijde van het onderzoek was het plangebied deels bebouwd en deels in gebruik als sportveld.

1.3 Onderzoekopzet en richtlijnen

Het onderzoek bestond uit een bureauonderzoek en een veldonderzoek. Het veldonderzoek is beperkt gebleven tot een karterend booronderzoek. Ten aanzien van de doelstellingen van het onderzoek zijn de volgende gespecificeerde vraagstellingen geformuleerd:

- Welke gegevens met betrekking tot archeologische waarden zijn reeds over het plangebied bekend?
- Zijn in het plangebied archeologische waarden aanwezig die (mogelijk) bedreigd worden door de geplande inrichting?
- Zijn er aanwijzingen voor (grotere) archeologische nederzettingsterreinen?
- Indien vindplaatsen worden aangetroffen: wat is de diepteligging, dikte en stratigrafische positie van de archeologische laag waarin de archeologische indicatoren zijn aangetroffen?
- Hoe ziet de geologische/bodemkundige opbouw van het plangebied eruit?
- Is de bodemopbouw in het plangebied zodanig intact dat archeologisch vervolgonderzoek zinvol is?

- Op welke manier dient bij eventuele graafwerkzaamheden met archeologische waarden te worden omgegaan?
- Is in het plangebied vervolgonderzoek noodzakelijk en welke methoden zouden hierbij kunnen worden ingezet?

Het bureau- en inventariserend veldonderzoek is uitgevoerd volgens de hiervoor geldende normen en richtlijnen die zijn vastgelegd in het Handboek ROB-specificaties (Brinkkemper e.a., 1998). RAAP Archeologisch Adviesbureau en de door RAAP toegepaste procedures zijn goedgekeurd door het College voor de Archeologische Kwaliteit (CvAK), de instelling die het beheer heeft over de Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie (KNA; Voorbereidingscommissie Kwaliteitszorg Archeologie, 2001). Zie tabel 1 voor de dateringen van de in deze notitie genoemde archeologische perioden. Enkele vaktermen worden achter in deze notitie beschreven (zie verklarende woordenlijst).

Periode	Datering			
Nieuwe tijd	1500	-	heden	
Late Middeleeuwen	1050	-	1500	na Chr.
Vroege Middeleeuwen	450	-	1050	na Chr.
Romeinse tijd	12 voor	-	450	na Chr.
IJzertijd	800	-	12	voor Chr.
Bronstijd	2000	-	800	voor Chr.
Neolithicum (nieuwe steentijd)	5300	-	2000	voor Chr.
Mesolithicum (midden steentijd)	8800	-	4900	voor Chr.
Paleolithicum (oude steentijd)	300.000	-	8800	voor Chr.

Tabel 1. Archeologische tijdschaal.

2 Bureauonderzoek

2.1 Methoden

Voorafgaand aan het veldonderzoek is een bureauonderzoek uitgevoerd om na te gaan of er reeds archeologische vondsten uit het plangebied geregistreerd staan en om ten behoeve van het veldwerk de landschappelijke (geologische en bodemkundige) kenmerken alsmede de gespecificeerde archeologische verwachting te bepalen. In het kader van het bureauonderzoek zijn verschillende bronnen geraadpleegd (zie literatuurlijst).

Om inzicht te krijgen in het voorkomen van archeologische vindplaatsen in of nabij het plangebied is het ARChEologisch Informatie Systeem (ARCHIS) van de Rijksdienst voor het Oudheidkundig Bodemonderzoek (ROB) te Amersfoort geraadpleegd.

2.2 Resultaten

Geologie en bodem

Het plangebied ligt geologisch gezien in een pleistocene terrasvlakte. Op de zanddieptekaart is aangegeven dat de top van het pleistocene zand tussen 3 en 4 m -Mv begint (Berendsen e.a., 2001). In het Holoceen zijn hier oeverafzettingen op komafzettingen afgezet. De sedimentatie van de komklei kwam goed op gang vanaf het Subboreaal en is doorgegaan tot in de Late Middeleeuwen (Van de Meene, 1977). Het plangebied ligt ten noorden van de meandergordel Oude Rijn-Pannerden. De beginfase van deze meandergordel is gesteld op circa 2500 voor Chr. De meandergordel is actief gebleven tot circa 1700 (Berendsen & Stouthamer, 2001).

Op de bodemkaart maakt het plangebied deel uit van een wegens bebouwing niet gekarteerde zone. Gezien de aangrenzende bodemtypen is het waarschijnlijk dat de bodem in het plangebied wordt gevormd door poldervaaggronden bestaand uit lichte zavel of zavel en lichte klei (Stiboka, 1975).

Archeologie en historie

In ARCHIS staan geen archeologische vindplaatsen geregistreerd uit het plangebied. Wel zijn twee (laat-)middeleeuwse vindplaatsen bekend uit de directe omgeving van het plangebied (ARCHIS-waarnemingsnummers 3352 en 3353).

Uit historisch-topografische kaarten blijkt dat het plangebied aan het eind van de 18e eeuw onbebouwd was (Versfelt, 2003); deze situatie was aan het begin van de 20e eeuw nog vrijwel ongewijzigd (ROBAS Producties, 1989).

Op grond van deze kaarten is er geen aanleiding om binnen de grenzen van het plangebied uit te gaan van een specifieke verwachting voor de aanwezigheid van resten van laat-middeleeuwse of jongere cultuurhistorische elementen.

Archeologische verwachting

Volgens de Indicatieve Kaart van Archeologische Waarden (IKAW; ROB, 2001) geldt voor het plangebied een hoge kans op het aantreffen van vindplaatsen. Deze verwachting is gebaseerd op de aanwezigheid van oeverafzettingen van de meandergordel Oude Rijn-Pannerden. Op grond hiervan gold bij aanvang van het veldonderzoek voor het plangebied een hoge archeologische verwachting voor vindplaatsen uit de IJzertijd t/m de Late Middeleeuwen.

3 Veldonderzoek

3.1 Methoden

Tijdens het veldonderzoek zijn 13 boringen verricht (figuur 1). Doorgaans worden bij een inventariserend veldonderzoek de boringen in een grid van 40 bij 50 m geplaatst. Door de aanwezigheid van bebouwing kon deze methode slechts in een deel van het plangebied worden toegepast. Met de beperking van de bebouwde oppervlakte zijn in het overige deel van het plangebied de boringen zo gelijkmatig mogelijk verdeeld.

De gehanteerde methode wordt geschikt geacht voor het opsporen van de meeste in dit gebied te verwachten nederzettingsterreinen uit de periode IJzertijd t/m Late Middeleeuwen. Deze methode is niet geschikt om verkavelingspatronen, graven en andere zeer lokale archeologische resten in kaart te brengen.

Er is geboord tot maximaal 2,4 m -Mv met een Edelmanboor met een diameter van 15 cm en een gutsboor met een diameter van 3 cm. De boringen zijn onder meer conform NEN 5104 (Nederlands Normalisatie-instituut, 1989) beschreven en met meetlinten ingemeten (x- en y-waarden).

Het opgeboorde materiaal is in het veld gecontroleerd op de aanwezigheid van archeologische indicatoren (zoals houtskool, vuursteen, aardewerk, metaal, bot, verbrande leem en fosfaatvlekken). Het opgeboorde materiaal is gezeefd met een zeef met een maaswijdte van 0,4 cm; het zeefresidu is met het blote oog geïnspecteerd op het voorkomen van archeologische indicatoren.

3.2 Resultaten

Geologie en bodem

Over het gehele plangebied is de bovenste 0,5 m van het bodemprofiel verstoord of recentelijk opgebracht. Bovendien zijn in een groot deel van de boringen verstoringen van meer dan 1 m -Mv waargenomen. Ongetwijfeld bestaat er een verband tussen de geconstateerde verstoringen en de huidige inrichting van het plangebied.

Uit de intacte delen van de natuurlijke ondergrond blijkt dat de geologische opbouw van het gebied in grote lijnen overeenkomt met de gegevens van het bureauonderzoek. Verspreid over het plangebied is in vrijwel alle boringen vanaf gemiddeld 1,3 m -Mv en dieper zandige klei waargenomen. Deze klei wordt in het centrale gedeelte van het plangebied (figuur 1: boringen 1 t/m 5) afgedekt door

een pakket zand met een dikte van circa 0,8 m. Het zand is slecht gesorteerd en grindrijk; in de basis van dit pakket zijn kleilagen aangetroffen. Niet duidelijk is of het zand tijdens een dijkdoorbraak of een natuurlijke overstroming is afgezet. Elders in het plangebied is dit pakket zand als gevolg van diepe bodemverstoringen niet aangetroffen.

Archeologie

Tijdens het veldonderzoek zijn in 8 van de 13 boringen archeologische indicatoren aangetroffen. Het betreffen kleine concentraties houtskool en fragmenten aardewerk uit de 18e en 19e eeuw. Zowel de scherven als het houtskool zijn zonder uitzondering waargenomen in geroerde of opgebrachte grond en vormen derhalve geen aanleiding om de aanwezigheid van een archeologische vindplaats in het plangebied te vermoeden.

4 Conclusies en aanbevelingen

4.1 Conclusies

In tegenstelling tot wat verwacht werd op basis van het bureauonderzoek (hoge verwachting voor vindplaatsen uit de IJzertijd t/m de Late Middeleeuwen; zie § 2.2), zijn tijdens het inventariserend veldonderzoek geen aanwijzingen gevonden voor een archeologische vindplaats in plangebied Juvenaat.

In grote delen van het plangebied zijn bodemverstoringen geconstateerd tot meer dan 1 m -Mv. Aan de hand van de intacte delen van het bodemprofiel is vastgesteld dat de geologische opbouw in grote lijnen overeenstemt met de resultaten van het bureauonderzoek. De diepere ondergrond in het plangebied wordt gevormd door zandige klei; deze afzettingen zijn afgedekt door een pakket zand.

De aanwezigheid van aardewerk en houtskool in opgebrachte en geroerde grond vormt geen aanleiding om in het plangebied een archeologische vindplaats te veronderstellen.

4.2 Aanbevelingen

Op grond van het ontbreken van (duidelijke) aanwijzingen voor de aanwezigheid van relevante archeologische resten wordt ten aanzien van het plangebied geen vervolgonderzoek aanbevolen. Op grond van onderhavig onderzoek kunnen vanuit archeologisch oogpunt de geplande ingrepen zonder bezwaren worden uitgevoerd.

Literatuur

- Berendsen, H.J.A., E.L.J.H. Faessen & H.F.J. Kempen**, 2001. *Zand in banen. Zanddiepte-attentiekaarten van het Gelders rivierengebied*. Provincie Gelderland, Arnhem.
- Berendsen, H.J.A. & E. Stouthamer**, 2001. *Paleogeographic development of the Rhine-Meuse delta, The Netherlands*. Koninklijke Van Gorcum, Assen.
- Brinkkemper, O., e.a. (redactie)**, 1998. *Handboek ROB-specificaties*. Rijksdienst voor het Oudheidkundig Bodemonderzoek, Amersfoort.
- Meene, E.A. van de**, 1977. *Toelichtingen bij de geologische kaart van Nederland, schaal 1:50.000. Blad Arnhem Oost (40 O)*. Rijks Geologische Dienst, Haarlem.
- Nederlands Normalisatie-instituut**, 1989. *Nederlandse Norm NEN 5104, Classificatie van onverharde grondmonsters*. Nederlands Normalisatie-instituut, Delft.
- ROB**, 2001. *Indicatieve Kaart van Archeologische Waarden (IKAW) 2e generatie. Globale Archeologische Kaart van het continentale Plat. Archeologische Monumentenkaart*. Rijksdienst voor het Oudheidkundig Bodemonderzoek, Amersfoort (cd-rom).
- ROBAS Producties**, 1989. *Historische Atlas Gelderland. Chromotopografische Kaart des Rijks, schaal 1:25.000*. ROBAS Producties, Den IJp.
- Stiboka**, 1975. *Bodemkaart van Nederland, schaal 1:50.000. Toelichting bij de kaartbladen 40 West Arnhem en 40 Oost Arnhem*. Stichting voor Bodemkartering, Wageningen.
- Versfelt, H.J.**, 2003. *De Hottinger-atlas van Noord- en Oost-Nederland 1773-1794*. Heveskes uitgevers, Groningen.
- Vorbereidingscommissie Kwaliteitszorg Archeologie**, 2001. *Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie, versie 2.0. Eindrapport van de Voorbereidingscommissie Kwaliteitszorg Archeologie*. Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen, Den Haag.

Gebruikte afkortingen

ARCHIS	ARChEologisch Informatie Systeem
IKAW	Indicatieve Kaart van Archeologische Waarden
-Mv	beneden maaiveld
ROB	Rijksdienst voor het Oudheidkundig Bodemonderzoek

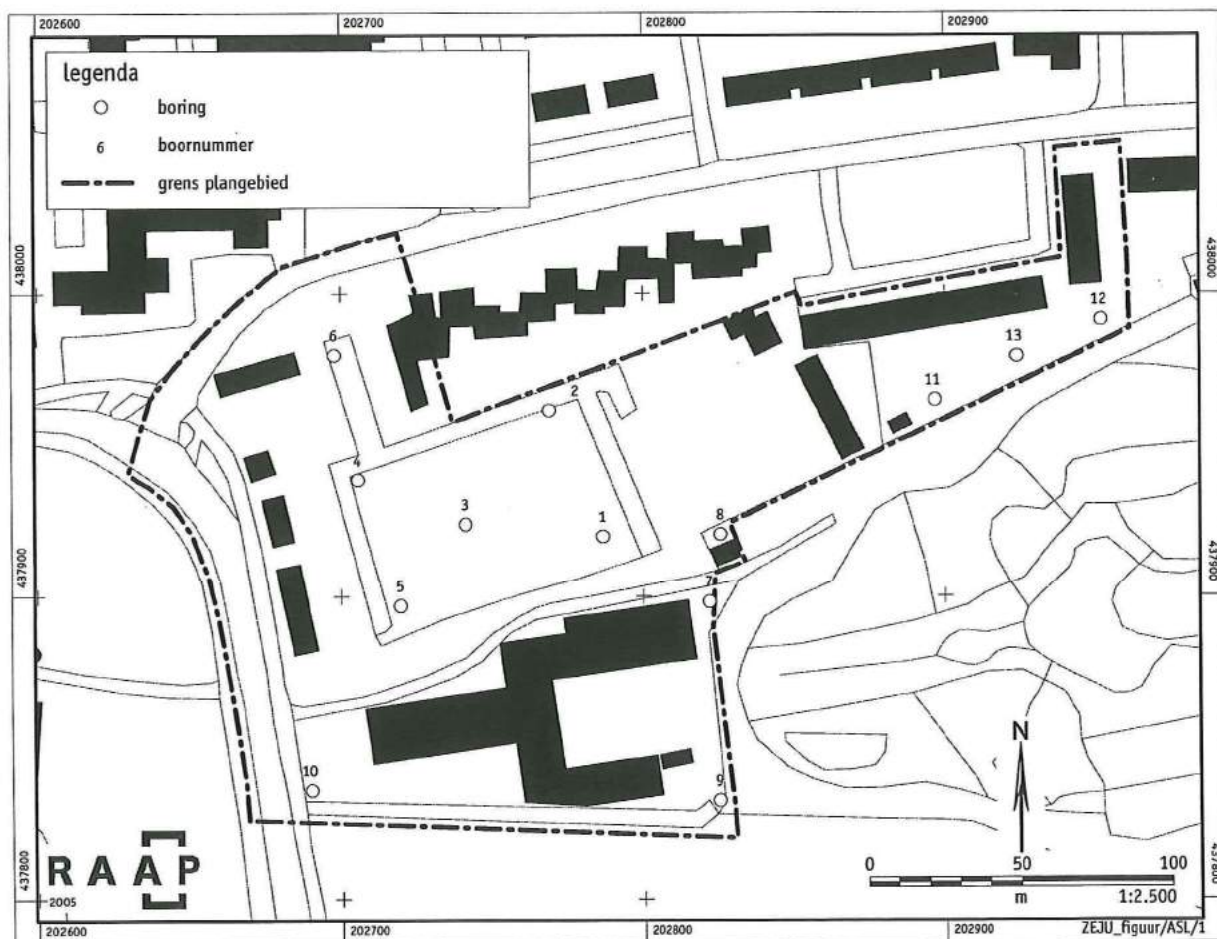
Verklarende woordenlijst

Holoceen	Jongste geologisch tijdvak (vanaf de laatste IJstijd: ca. 8800 jaar voor Chr. tot heden).
kom	Laag gebied waar na overstroming van een rivier vaak water blijft staan en klei kan bezinken.
meander	Min of meer regelmatige lusvormige rivierbocht (genoemd naar de Meander in Klein Azië, thans Menderes).
meanderen	(van rivieren of beken) zich bochtig door het landschap slingeren.
oeverafzetting	Rug langs een rivier, bestaande uit overwegend kleiafzettingen.
Pleistocene	Geologisch tijdperk dat ca. 2,3 miljoen jaar geleden begon. Gedurende deze periode waren er sterke klimaatswisselingen van gematigd warm tot zeer koud (de vier bekende IJstijden). Na de laatste IJstijd begint het Holoceen (ca. 8800 voor Chr.).
stratigrafisch	De ligging der lagen betreffend.
terras (rivier-)	Door een rivier verlaten en daarna versneden dalbodem.
vaaggronden	Minerale gronden zonder duidelijke podzol-B-horizont, zonder briklaag en zonder minerale eerdlaag.

Overzicht van figuren en tabellen

Figuur 1. Boorpuntenkaart.

Tabel 1. Archeologische tijdschaal. ?

Figuur 1. Boorpuntenkaart.

gelders

gemeente : Zevenaar
postcode + plaats : 6901 JV Zevenaar
straat + huisnummer : Babberichseweg 23 Zevenaar

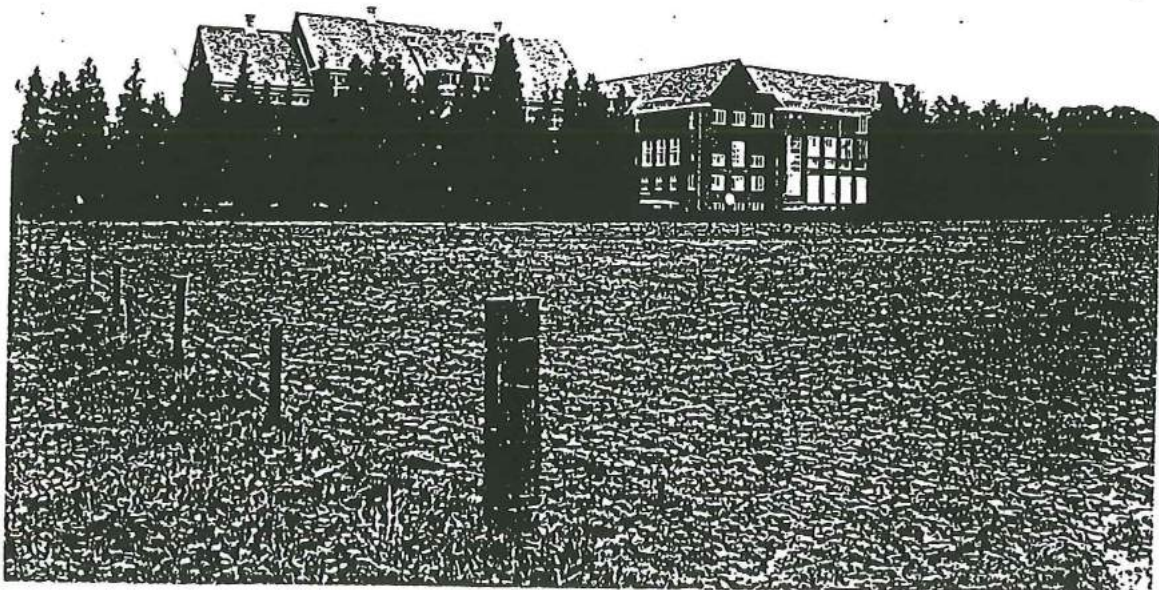
naam object : Juvenaat St. Stanislaus

bescherming : gemeentelijk monument
eigenaar/gebruiker(s) : zie vervolgblad
kadastrale gegevens : zie vervolgblad

oorspronkelijke functie : Juvenaat
huidige functie : Onderwijsinstelling

bouwjaar : 1926-1927/1929-1930 (uitbreiding)
architect : H.M. Zoetmulder / A. J.N. Boosten (uitbreiding)
bouwstijl: -type :

beschrijver : Gelders Genootschap (TK)
datum beschrijving : 29 mei 2001
datum foto : 27 april 2001
negatief nummer : TK011001a-36a, TK011101a-36a, TK011234a-36a
bronnen :

Redengevende beschrijving

Historie en ligging

Juvenaatcomplex St. Stanislaus, gesticht door de broeders van de congregatie van Maria Onbevleete Ontvangenis te Maastricht, gebouwd in 1926-1927 naar ontwerp van architect H.M. Zoetmulder uit Nijmegen en aangepast en uitgebreid met een speel- en slaapzalenvleugel in 1929-1930 naar ontwerp van de Maastrichtse architect A.J.N. Boosten. Architect Zoetmulder werkte vaker voor religieuze opdrachtgevers: in dezelfde periode bouwde hij in Nijmegen het kleine studiehuis Bonaventura voor de paters Fransiscanen.

In augustus 1975 gingen de bovenste verdieping en de kap van de entreevleugel van architect Zoetmulder door brand geheel verloren. Nog in hetzelfde jaar werd het gebouw in haar oorspronkelijke vorm hersteld. Aan de verkleuringen in het metselwerk is het vernieuwde gedeelte duidelijk te onderscheiden. Het complex herbergt momenteel een opleidingsinstituut. Verschillende ruimten zijn aan derden verhuurd of staan leeg.

Het juvenaatcomplex bevindt zich ten oosten van de oude kern van Zevenaar op een perceel, oostelijk van de oude Rijksweg, thans Babberichseweg 23. Noordelijk van het complex bevinden zich de uitbreidingswijken van het dorp, vanuit de zuidelijke richting is de oorspronkelijk landelijke situering nog te ervaren. Tegenover het complex bevindt zich het onbebouwde grondgebied, behorend bij Huis Sevenaer. Het achter het Juvenaatcomplex gesitueerde 'wandelpark Gimbornhof' werd in 1926 samen met de bouwgrond eveneens door de Broeders aangekocht. Het park was al in 1909 aangelegd door J.P. Grossmann in opdracht van directeur Gimborn van de gelijknamige inktfabriek.

De toegang tot het complex aan de Babberichseweg is gemarkeerd door twee baksteen basementen met een bolvormige afdekking met grote kiezels. Het is niet duidelijk of zich hier ooit een hek tussen heeft bevonden. Achter het complex bevinden zich nog een deel van een tuinmuur met een aangrenzend hek.

De gemeentelijke bescherming betreft het Juvenaatcomplex *inclusief* de in 1929 - 1930 aangebrachte vleugel van architect Boosten, *exclusief* de uit aanbouwen uit de jaren zestig. Het achterliggende Gimbornpark, dat als 'kloostertuin' een functioneel-historische relatie met het Juvenaat heeft, geniet reeds bescherming.

Plattegrond en opbouw

Het in 1926 gebouwde deel van het complex heeft een entreevleugel, haaks op de Babberichseweg. Deze vleugel kent een verbreding en bestaat uit een souterrain, vier bouwlagen en een zolder onder een ter plaatse van de verbreding in hoogte verspringend zadeldak. De hoofdentree van het complex bevindt zich in de op de weg gerichte kopgevel. In de vleugel waren oorspronkelijk dienst ruimten, eetzaal en slaapzaal, en het klooster van de broeders ondergebracht.

Deze vleugel sluit aan de achterzijde tegen het midden van een wat smallere dwarsvleugel aan, afgedekt door een zadeldak met iets lagere nokhoogte, waarbinnen aan de linkerzijde onder meer de toneelzaal en de kapel zijn

ondergebracht. Tegen de kapelvleugel bevindt zich nog een platgedekte uitbouw waarin onder meer de sacristie was ondergebracht. In 1929-1930 werd het tot dan toe T-vormige complex uit 1926 uitgebreid met een grote haakse achter vleugel onder zadeldak waarin speelzaal, klaslokalen en slaapzaal werden ondergebracht. Aan de achterzijde ontstond zo met de sacristieaanbouw een aan drie zijden omsloten speelplaats. In deze bouwphase vinden ook enkele aanpassingen aan de Noord-zuidvleugel plaats.

De gevels zijn opgetrokken in baksteen in elkaar afwisselende koppen- en strekkenlagen, het zogenaamde staand verband. De bouwphase van 1926 kenmerkt zich door de toepassing van sober siermetselwerk terwijl de gevels van de vleugel uit 1929-1930 geen siermetselwerk kennen, maar hun uitdrukingskracht ontleen aan een vlakke ritmiek en een strenge ordening van de vensterpartijen, met in staal of in zwaar hout uitgevoerde ramen.

In de meeste gevels van de in 1926 gebouwde vleugels zijn houten vensters toegepast. De volledig in de architectuur van het geheel opgenomen kapel is in de gevels herkenbaar aan de bijna paraboolvormige spitsboogvensters en de kleine dakruiter. De vleugels uit 1926 zijn afgesloten door gootlijsten met getrappt siermetselwerk en hebben een trasraam dat door een rollaag wordt afgesloten. De vensters zijn in deze vleugels over het algemeen in door terugspringend metselwerk verdiept liggende velden geplaatst. Ze zijn of met rollagen, of met betonlateien afgesloten. Ook de lekdorpels zijn veelal in beton uitgevoerd. Kenmerkend zijn de verticale geledingen, veroorzaakt door boven elkaar geplaatste, teruggemetselde koppen.

Alle zadeldaken hebben rode verbeterde Hollandse pannen en eenvoudige bakgoten. Het bredere gedeelte van de hoofdvleugel is voorzien van de hoogste nok, bij de overige vleugels zijn de nokken lager geplaatst. Ter plaatse van de voormalige slaapzalen bevinden zich liggende, brede platgedekte dakkapellen uit de bouwtijd.

Oost-westvleugel, 1926-1927

De in breedte verspringende entreevleugel heeft een westelijke kopgevel met hierin de hoofdingang. Dit entreegedeelte is smaller dan het hoofdgedeelte van de vleugel, dat ook van een hogere nok is voorzien.

De drie traveeën tellende *kopgevel* kent een indeling met lisenen en is gevuld met meerdelige vensters over vier bouwlagen en een extra venster in de middenas. Ter hoogte van dit venster zijn de lisenen van de middenas afgewerkt met siermetselwerk en hardsteen, als onderdeel van bekroning met een gevelsteen waarin de tekst "ad 1926" is opgenomen. Boven deze steen bevindt zich klimmend siermetselwerk met een hardstenen kruis als afsluiting.

De vensters zijn voorzien van betonlateien. De verticale geleding wordt mede bepaald door de doorlopende verticale banden van teruggemetselde koppen die de raampartijen over de diverse bouwlagen begrenzen. De gevelhoeken zijn ter hoogte van de eerste bouwlaag uitgemetseld en van een in staal en matglas uitgevoerde

meerhoekige lantaarn voorzien.

De entree bestaat uit dubbele eikenhouten paneeldeuren, gevat in een houten kozijn met zijlichten en vierdelige bovenlichten met glas-in-lood, gescheiden door een uitstekende, betonluifel. Het portiek heeft een deels met hardsteen en deels met tegels belegde vloer en is aan weerszijden afgesloten door lage baksteen muurtjes. De ramen op de begane zijn nog voorzien van de oorspronkelijke glas-in-lood bovenlichten.

De rechter zijgevel van het entreegedeelte van de hoofdvleugel heeft een asymmetrische indeling in vier bouwlagen met drie gelijkvormige vensterassen links en drie smallere vensterassen rechts ter plaatse van de toiletgroepen. De ramen worden afgesloten door betondorpels en rollagen en zijn per verdieping op andere wijze gedetailleerd (kruisvormige kozijnen met glas-in-lood bovenlichten op de begane grond, stolpramen met bovenlichten in de bouwlagen daarboven). De ramen ter plaatse van de zolder zijn uitgevoerd als 3-ruits ramen in de vorm van een liggende rechthoek.

De linker zijgevel van het entreegedeelte van deze vleugel heeft een indeling met vier vensterassen. De detaillering van de ramen en het metselwerk is identiek aan indeling van de andere zijgevel.

De rechterzijgevel van het bredere deel van de vleugel heeft aan weerszijden een iets uitgebouwd, platgedekt trappenhuis met een identieke indeling. De entree bestaat uit een dubbele deur in een kozijn met zijlichten en een betonluifel.

Daarboven heeft elk trappenhuis drie 9-delige kozijnen, waarvan er twee geheel voorzien zijn van glas-in-vulling. Tussen de trappenhuisen is de gevel symmetrisch ingedeeld in vier gevelvlakken met een souterrain en drie bouwlagen. Elk van de gevelvlakken wordt door baksteenlisenen met beëindigingen in expressionistisch aandoend siermetselwerk ter hoogte van de brandgrens afgesloten. De indelingen per gevelvlak zijn symmetrisch; door baksteenmuurtjes afgebakende koekoeken met kelderramen, twee 6-ruits stalen ramen op de begane grond, een meerdelig kozijn op de verdieping en twee 6-ruits ramen daar weer boven.

De linkerzijgevel van het bredere deel is anders van indeling, maar vergelijkbaar in de detaillering. Ook hier twee min of meer uitgebouwde geveldelen waar in dit geval geen trappenhuisen, maar toiletgroepen en verblijfruimten, alsmede een keperboogvormig balkon zijn verwerkt. Daartussen bevinden zich vijf gevelvlakken, begrensd door baksteenlisenen met beëindigingen in siermetselwerk ter hoogte van de brandgrens.

Op de begane grond bevindt zich een niet oorspronkelijke aanbouw met een plat dak, alsmede een overdekte entree naar het souterrain. Aan beide zijden van hoofdvleugel is duidelijk te onderscheiden vanaf welk punt de muren na de brand opnieuw zijn opgemetseld.

Noord-zuidvleugel, 1926-1927

Deze vleugel staat haaks op de entreevleugel. In het *linkergedeelte* bevindt zich de kapel met daaronder de theaterzaal. De kopgevel van de kapelvleugel heeft een

twee maal verspringende, lagere en smallere uitbouw onder een zadeldak. In de noordelijke topgevel bevindt zich een uitgemetseld kruis en ter hoogte van de eerste bouwlaag drie kleine vierkante valraampjes onder een doorlopende latei. Aan de zijkanten is de kapel duidelijk herkenbaar aan de brede, bijna paraboolvormige, spitsboogramen en 8-zijdige roosvensters met baksteentraceringsen. Bij de roosvensters is het traceerwerk in rode baksteen uitgevoerd. De kapel is aan elke zijde voorzien van vijf brede spitsboogvensters met glas-in-loodramen. De theaterzaal onder de kapel bevat grote zesdelige kozijnen. Op de nok van de kapel bevindt zich een kleine dakruiter.

Het *rechtergedeelte* van de vleugel is in vier bouwlagen ingededeeld. De gevel aan de oostzijde heeft een onregelmatige indeling met kleine en grote vensters van verschillende typen in vier bouwlagen en zolder (halve bouwlagen). Geheel rechts boven bevindt zich een half rond uitspringend stalen erkertje met een betonnen voetplaat en afdekking. De bovenzijde sluit tegen het gootfries aan. Vermoedelijk is het rechtergedeelte van deze vleugel bij de verbouwing door architect Boosten in 1929-1930 opnieuw vormgegeven. De kopgevel aan de zuidzijde is symmetrisch ingedeeld en heeft drie vensterassen.

De brede *achtergevel* van de noord-zuid vleugel grenst aan het plein. Links sluit de in 1929-1930 gebouwde vleugel van architect Boosten aan. Rechts bevindt zich ter plaatse van de kapel een platgedekte rechthoekige aanbouw, waarin onder meer de sacristie was opgenomen. Over de hele breedte van de vleugel bevindt zich op de begane grond een aangebouwde gang, voorzien van een in baksteen uitgevoerde borstwering en een voornamelijk in glas en hout uitgevoerde bovenbouw.

De aanwezigheid van de kapel en de theaterzaal is in de achtergevel duidelijk afleesbaar aan de brede spitsboogramen en de zesdelige kozijnen daaronder. Het geveldeel links van de kapel is onregelmatiger van indeling en kenmerkt zich door in formaat van elkaar verschillende en tamelijk willekeurig over de gevel verspreide kozijnen. Een opvallend deel in de gevel betreft het spitsboogvormige inpandige balkon links naast de kapel. Het balkon heeft een iets gebogen borstwering en bevindt zich in een rechthoekig opliggend gevelveld dat de gootlijst doorsnijdt en waarin ook het meerdelige venster daaronder is opgenomen.

Vleugel, 1929 -1930

Deze strakker vormgegeven vleugel heeft negen gelijkvormige vensterassen in de op het plein georiënteerde gevel. Uiterst rechts bevindt zich een tiende vensteras waarin een uitgebouwde stalen driezijdige vensterpartij die iets boven de aanzet van de vensters van de begane grond wordt aangezet, doorloopt en de gootlijst doorsnijdt.

Er zijn twee bouwlagen in de gevel afleesbaar. De hoge begane grond met gymzaal bestaat uit zeer hoge 12-ruits stalen ramen met daaronder afwisselend een rechthoekig raam (vijf) of een entree met dubbele deuren en een betonluifel (vier). Daarboven bevinden zich op de verdieping vensters met een verticale driedeling in de hoge bovenramen en ongedeelde lage onderramen. De vensters op deze

bouwlaag zijn ooit vernieuwd. Nabij de dakgoot bevinden zich vier recht afgesloten dakkapellen waarvan er een in het gevelvlak is doorgetrokken.

De zuidgevel heeft een vergelijkbare indeling. De hoge vensters op de begane grond zijn momentdeelt dichtgezet. In de bouwlaag daarboven bevinden zich hoge vensters met een verticale driedeling in de hoge bovenramen en ongedeelde lage onderramen. Nabij de dakgoot recht afgesloten dakkapellen, waarvan er een is doorgetrokken in het metselwerk. De meest linker as heeft een driezijdige stalen vensterpartij die iets boven de aanzet van de vensters van de begane grond aanvangt en doorloopt tot de bovendorpels van de vensters van de tweede bouwlaag. De smalle zijramen zijn schuin naar binnen gericht in het gevelvlak. Mogelijk heeft zich onder dit raam ooit een entreepartij bevonden.

De oostelijke kopgevel van deze vleugel heeft enkele oorspronkelijke en latere vensters en deuren voor een aangebrachte brandtrap. Over eerste bouwlaag een latere, niet onder de bescherming vallende aanbouw.

Interieur

De oorspronkelijke indeling en de detaillering van de uit 1926-1927 daterende vleugels zijn in hoofdlijnen bewaard gebleven. De entreevleugel bestaat uit een middengang met aan weerszijden vertrekken en lokalen in de hoofdvleugel; kapel, toneelzaal en slaapvertrekken (ziekenboeg) in de dwarsvleugel. De trappenhuizen in de entreevleugel zijn voorzien van decoratieve lineaire balustraden met houten handlijsten. De lambriserings in dit deel van het gebouw zijn in fraai tegelwerk (gemêleerd groen, gele en blauwgroene tegels) uitgevoerd en deze kleuren worden in de tegelvloeren herhaald. Ook de trappenhuizen zijn voorzien van tegelwanden. De tochtdeuren hebben kenmerkende diagonale roedeverdelingen in de zij- en bovenlichten, de lange gangen hebben linoleumvloeren. De ramen op de begane grond van de entreevleugel en de trappenhuizen zijn nog voorzien van glas-in-loodvullingen. In het hele gebouw (inclusief het souterrain) zijn nog oorspronkelijke deuromlijstingen en deuren aanwezig, de meeste plafonds in de lokalen zijn verlaagd.

De *kapel* is een eenbeukige ruimte, afgesloten met spits tongewelf bestaande uit gordelbogen op lisenen tussen vijf spitsboogramen. De aanzetten van de gordelbogen hebben geabstraheerde kapitelen, met een zigzagpatroon. Ter plaatse van de ramen bevinden zich bescheiden steekgewelven. De vensters hebben in baksteen uitgevoerde montants en zijn gevuld met glas-in-lood. De vensters staan boven een hoge borstwering met uitsparingen (rechthoekige nissen) voor de verwarming, en met vakpatronen in metselwerk. De zuidwand heeft een spitsboogvormig spaarveld met een moderne schildering, een galerij afgesloten met een opengewerkte baksteen balustrade en het bewerkte entreeportaal met biechtstoelen aan weerszijden. De smallere middelste deur en de bredere zijdeuren worden allemaal door een driehoekig afgesloten bovendorpel afgesloten, en omgeven door siermetselwerk. De hal via welke de kapel bereikt kan worden is voorzien van een opvallende tegellambrisering in helblauwe steen en een rode

linoleumvloer.

Het koor van de kapel wordt verlicht vanuit de zijwanden door zijlichten; 8-zijdige roosramen met baksteentracerings en glas-in-loodvulling. Het koor wordt afgesloten met een spitsboogvormige, ondiepe koornis.

Het glas-in-lood in de kapelvensters bestaat uit kleurrijk geabstraheerde patronen met kleine vierkante en driehoekige glasscherven, waarin in het midden een kruisvorm herkenbaar is. Rood, blauw en geel vormen de hoofdkleuren.

Het glas-in-lood (deels gebrandschilderd) in de koorvensters links (rechts) verwijzen naar het alziend oog en Alpha Omega. De tegelvloer van kleine vierkante tegels is aangevuld met modern tegelwerk. De kerkruimte heeft bruinrode tegels in kruispatroon gecombineerd met zwart-witte tegels. In het koor zijn witte, blauwe en rode tegels aangebracht.

De huidige schilderingen op het gewelf, de koorwand en de koornis dateren uit de periode rond 1950. Er zijn onder meer heiligen afgebeeld (Caecilia, Lidwina, Maria Mater dei, Bernadetta, Agnes, Nicolae, Joseph, Stanislas, Joannes Bosco).

Onder de kapel is de oude *toneelzaal* nog aanwezig. Deze ruimte is nog voorzien van het oorspronkelijke podium, vloer, lambriseringen, kasten, deuren en deuromlijstingen.

Van de in 1929-1930 aangebouwde *vleugel* zijn indeling en detaillering eveneens bewaard gebleven. Opvallend zijn de in het zicht gelaten toepassingen van beton in onder meer de typisch vormgegeven plafonds in de sportzalen (vm. slaapzalen).

Verder zijn onder meer de tegelvloeren (wit, rood, blauw, zwart), de keperboogvormige bogen in de gangen, de zware houten kozijnen in combinatie met ranke stalen kozijnen en ramen en de trappenhuizen karakteristiek.

Reden van plaatsing

Het complex heeft een belangrijke cultuurhistorische waarde

- Als goed herkenbaar bewaard gebleven katholiek juvenaatsgebouw met bijbehorende tuin uit de eerste helft van de twintigste eeuw. Het complex heeft een belangrijke rol gespeeld in de vroeg twintigste eeuwse geschiedenis van het dorp Zevenaar en is daardoor van wezenlijk belang voor de ontwikkeling van dorp.

Het complex heeft architectuurhistorische waarde

- Vanwege de typologie van het complex, dat nog steeds duidelijk herkenbaar is als voor een katholieke opdrachtgever ontworpen complex. Het architectonisch ontwerp is kenmerkend binnen het oeuvre van zowel de Nijmeegse architect Zoetmulder als de uit Maastricht afkomstige architect Boosten. Hoewel beide vleugels niet lang na elkaar zijn ontworpen, vertegenwoordigen ze elk een verschillende stijlopvatting en hebben ze ieder een kenmerkende sfeer. Van belang zijn onder meer de karakteristieke hoofdvormen en het zorgvuldige materiaalgebruik in bijvoorbeeld de gevels en raamdetaillering.

- De bewaard gebleven indelingen en de rijke detaillering van onderdelen in het interieur zijn van belang voor het beeld van de katholieke instituutsbebouwing uit de eerste helft van de twintigste eeuw. De kapel en de daaronder gelegen toneelzaal zijn compleet bewaard gebleven en ook de oorspronkelijke hoofdropzet van de rest van het complex is in het interieur nog afleesbaar. Van belang zijn onder meer nog de oorspronkelijke vloeren, betegelingen, trappenhuizen, glas-inloodramen, schilderijen, plafondhoogten, deuren en deuromlijstingen.

Het object heeft stedenbouwkundige waarde

- Vanwege de landschappelijk waarde van het complex in het nog open landschap van Zevenaar. Het juvenaatcomplex bevindt zich ten oosten van de oude kern van Zevenaar. Vanuit de zuidelijke richting is de oorspronkelijk landelijke situering nog te ervaren. Tegenover het complex bevindt zich het onbebouwde grondgebied, behorend bij Huis Sevenaer. Het achter het Juvenaatchapellex gesitueerde 'wandelpark Gimbornhof' is in 1926 bij het klooster getrokken en er sindsdien functioneel-historisch mee verbonden. Het complex is binnen deze situering van belang voor de instandhouding van een oorspronkelijke situatie.

gelders

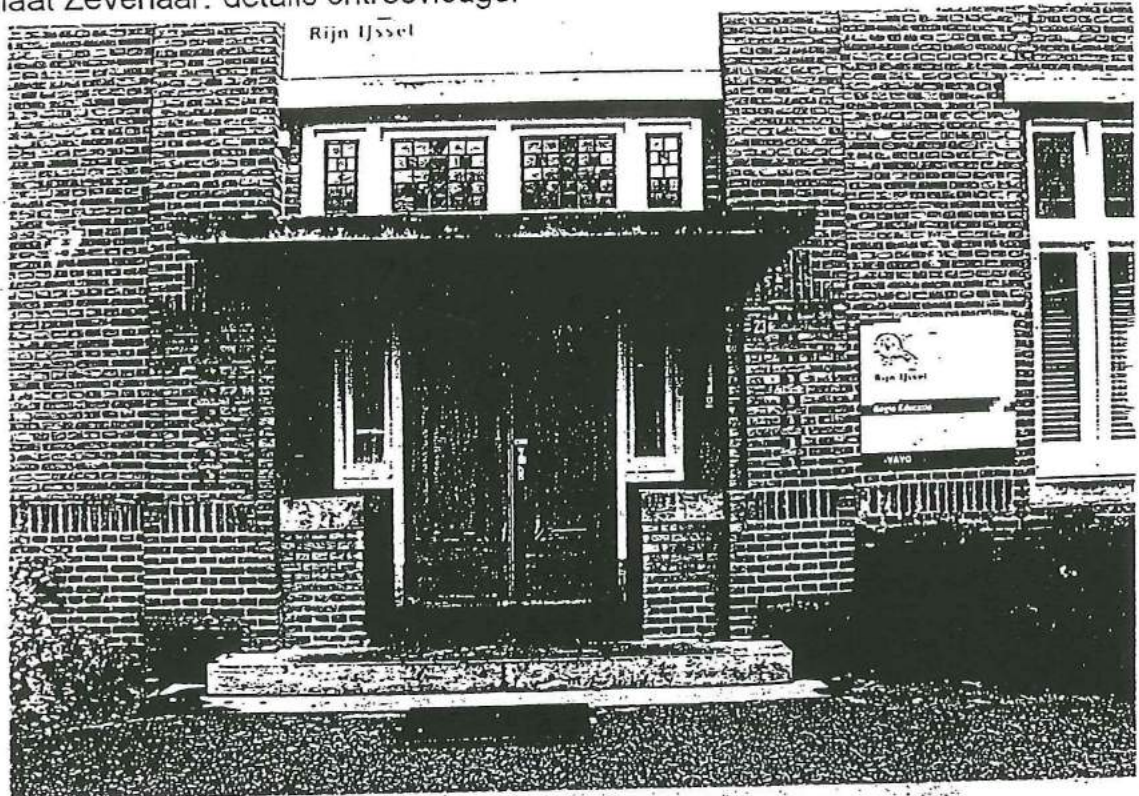
Juvenaat Zevenaar: entreegevel

gelders

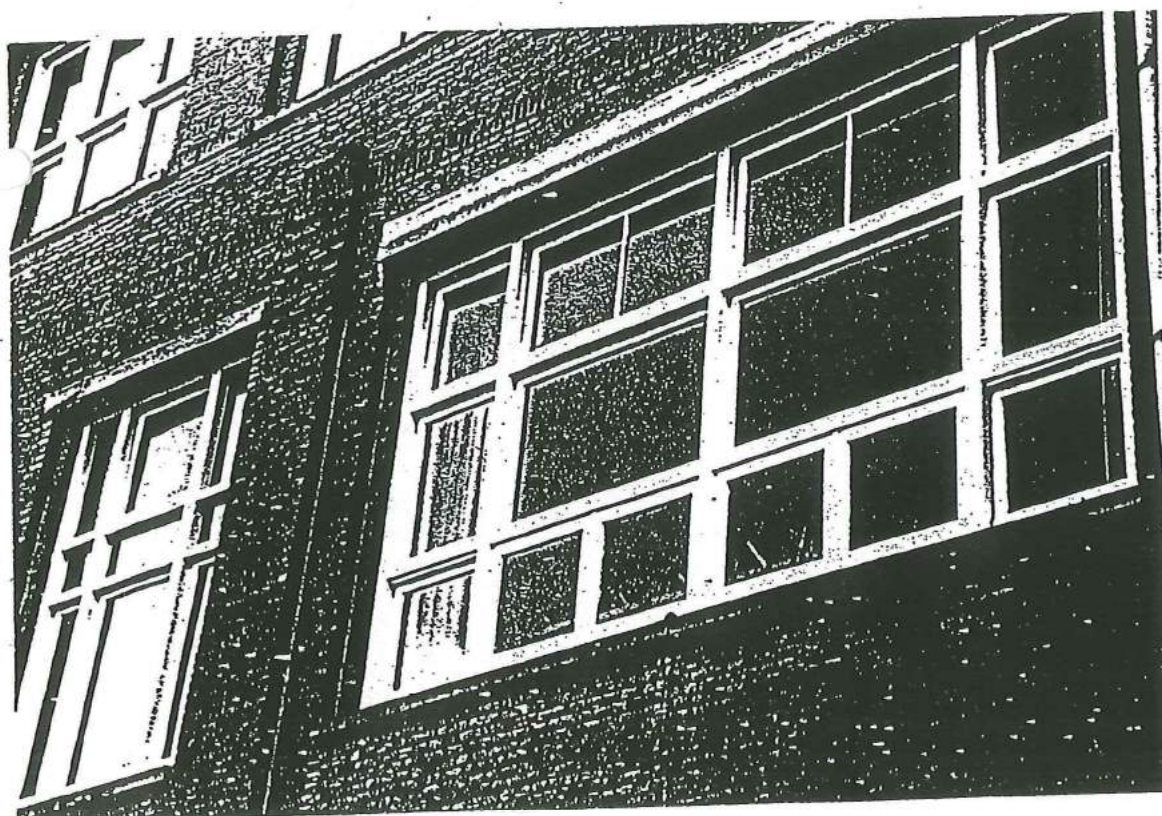
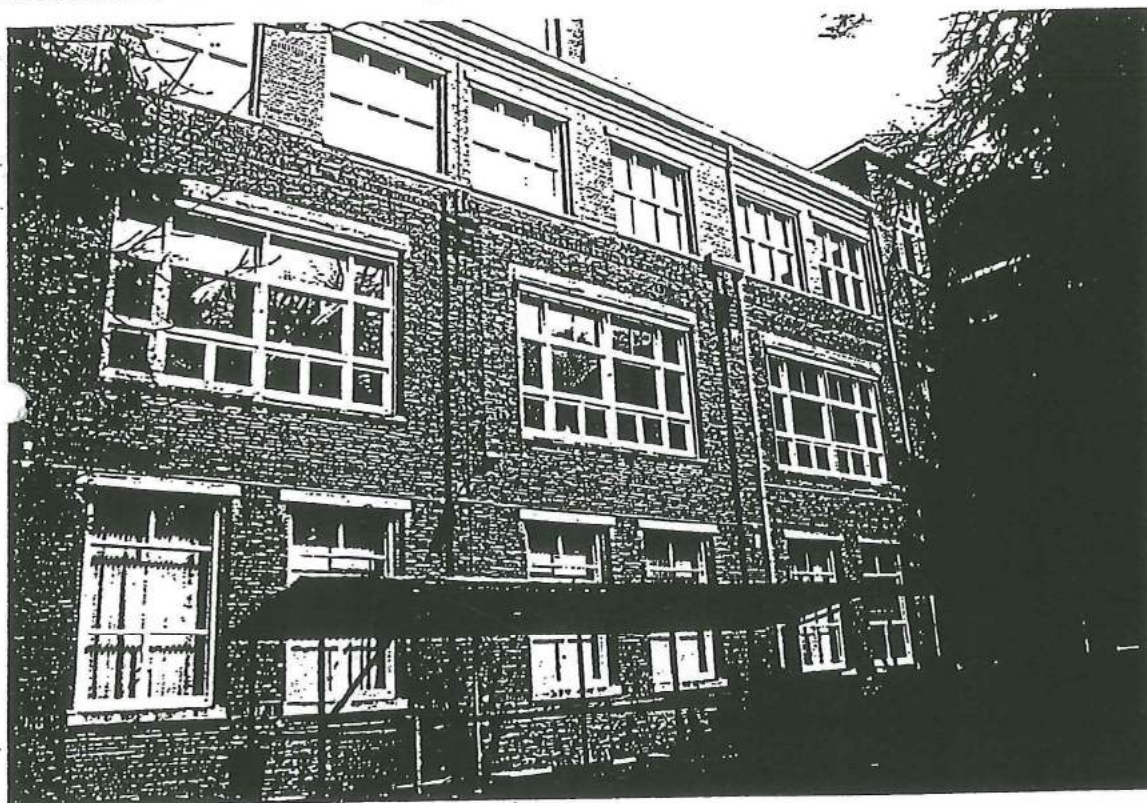
Juvenaat Zevenaar: details entreevleugel

gelders

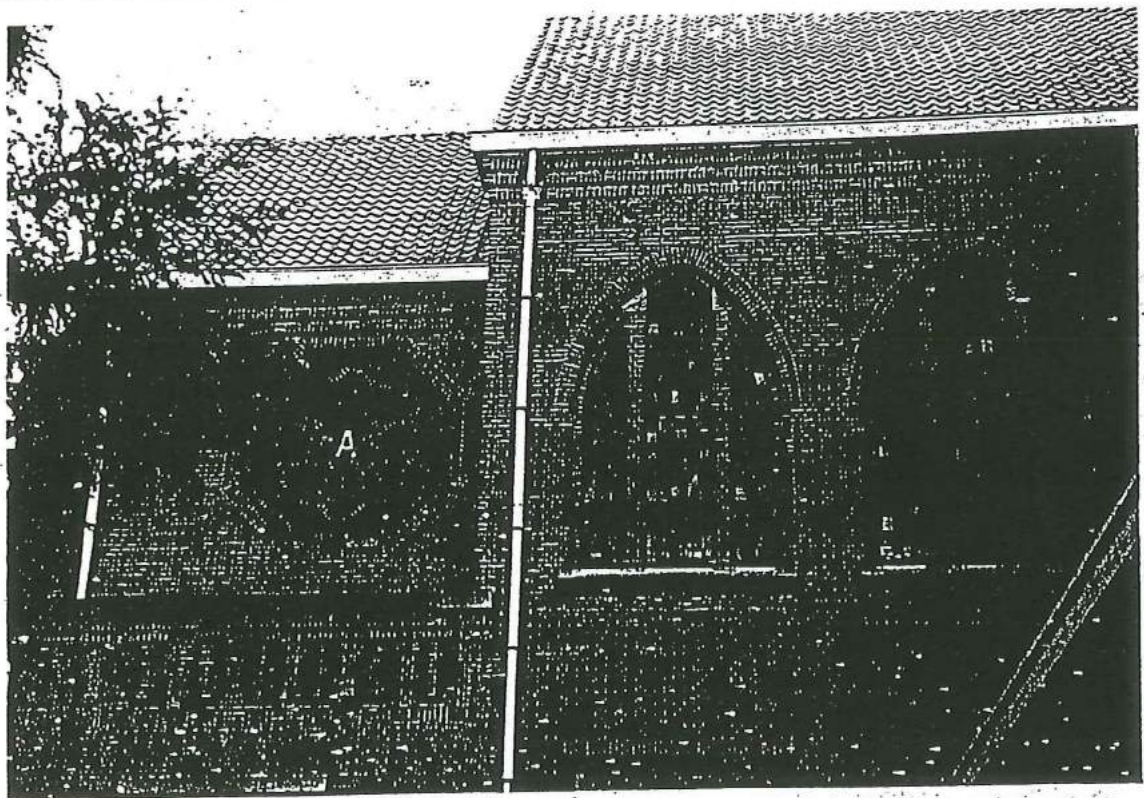
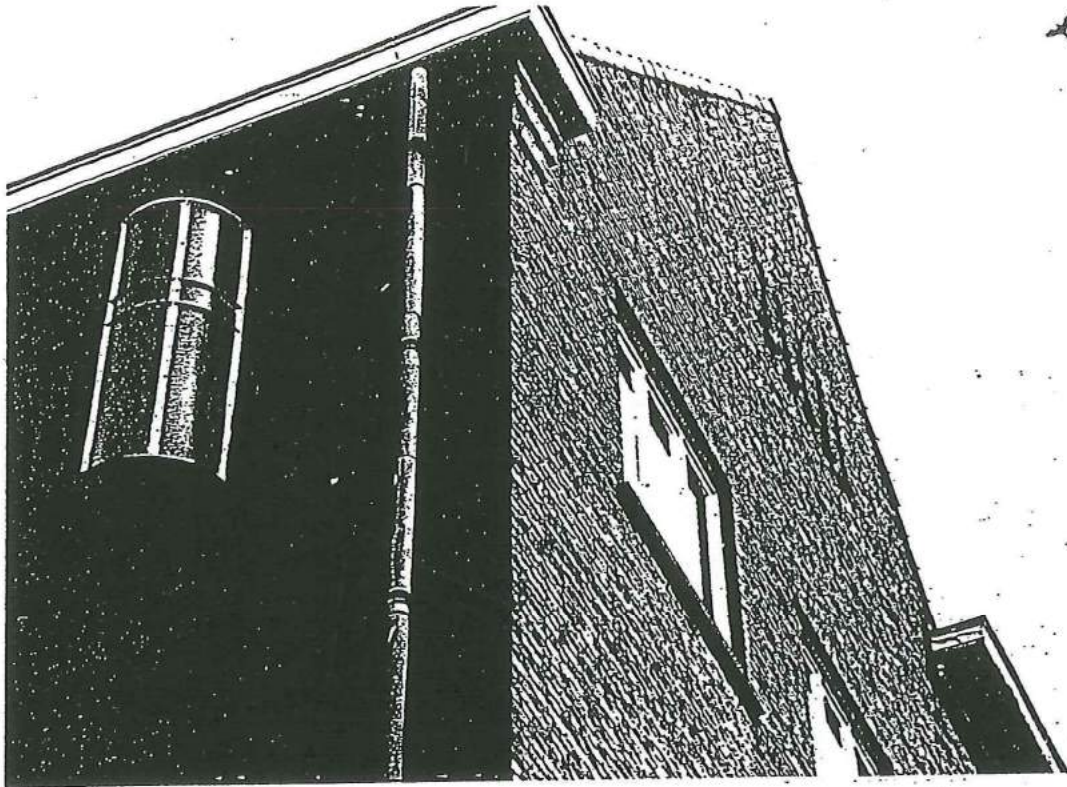
Juvenaat Zevenaar: details zijgevels entreevleugel

gelders

Juvenaat Zevenaar: detail dwarsvleugel 1929-1930

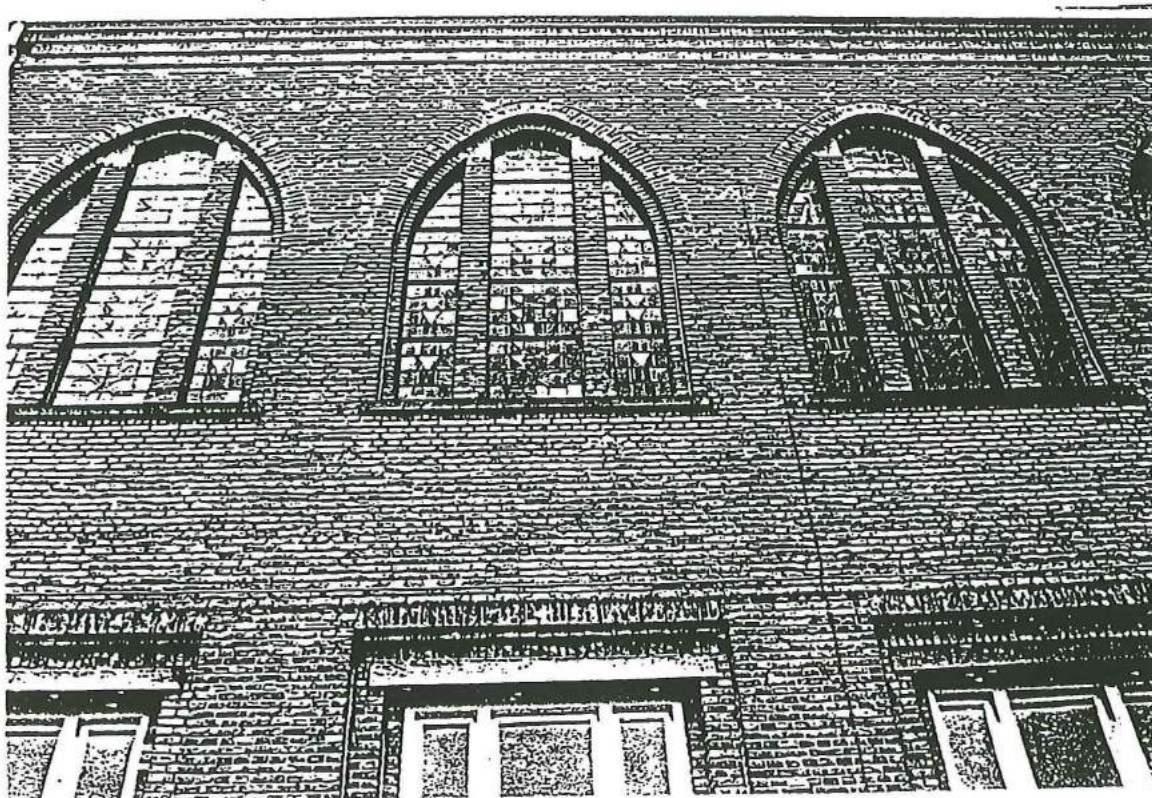

Juvenaat Zevenaar: detail kapelvleugel

gelders

Juvenaat Zevenaar: achterzijde

gelders

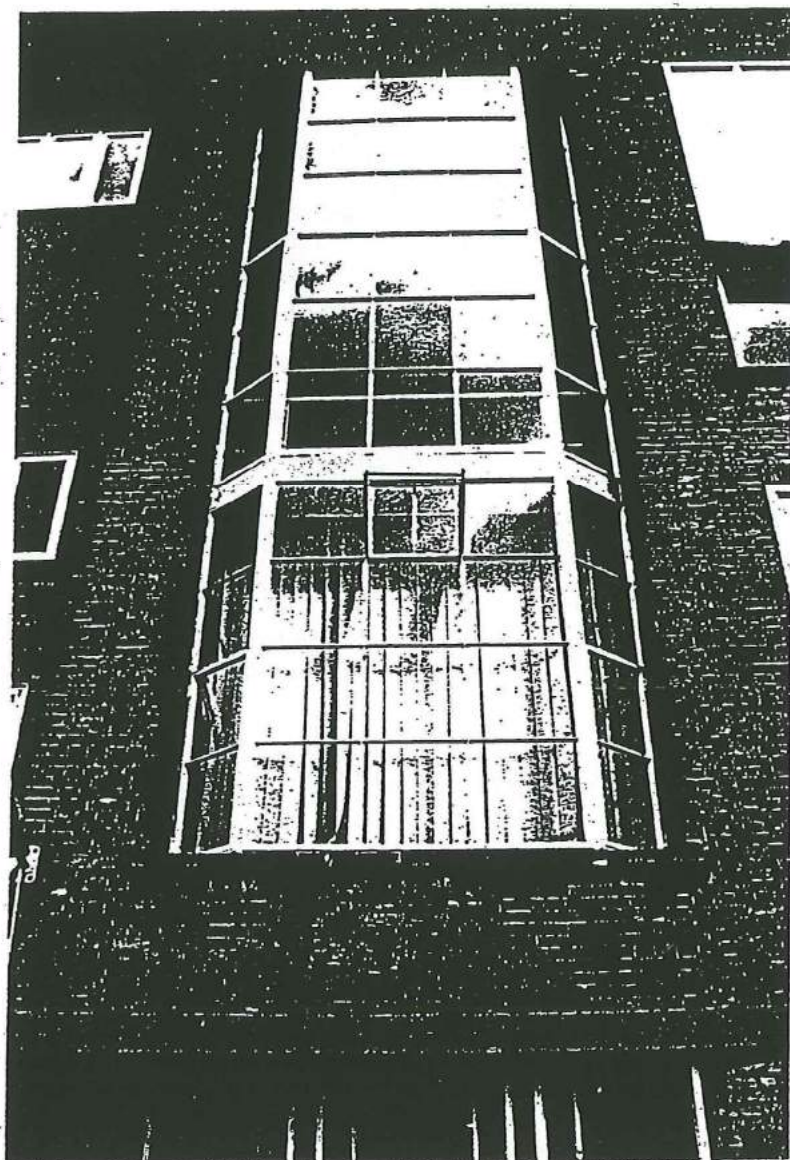
Juvenaat Zevenaar: vleugel 1929-1930

gelders

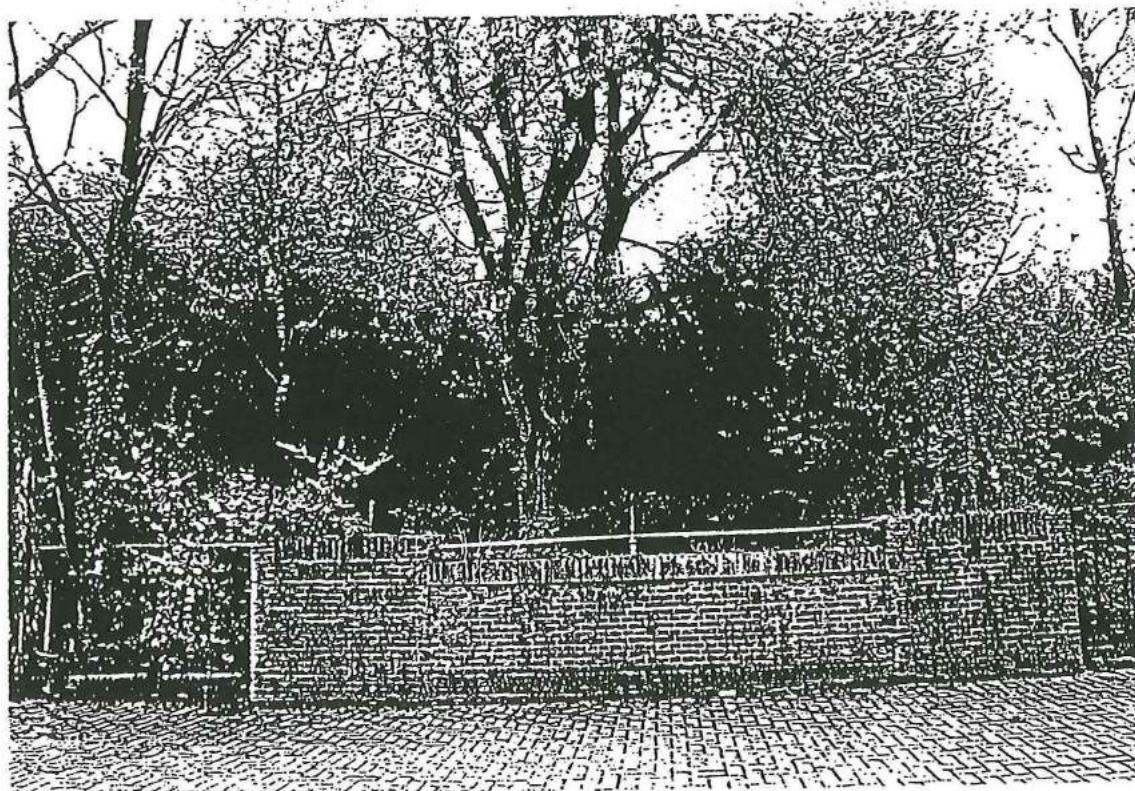
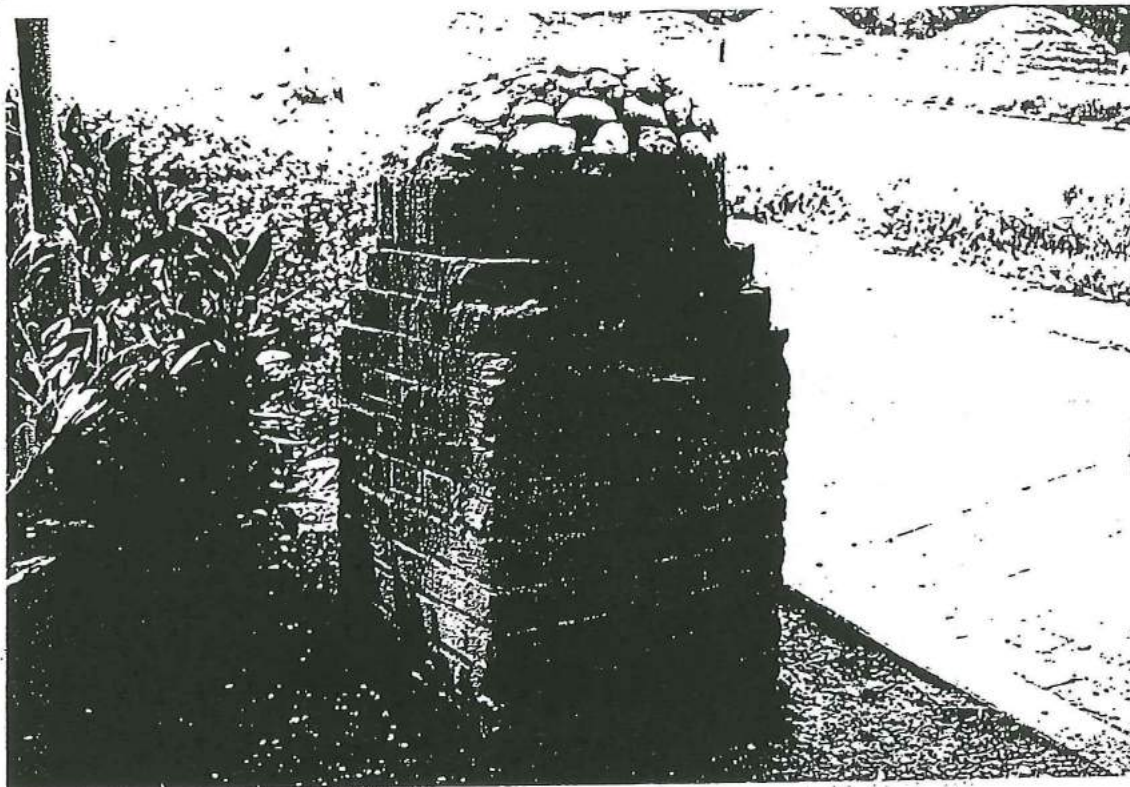
Juvenaat Zevenaar: vleugel 1929-1930, detail

gelders

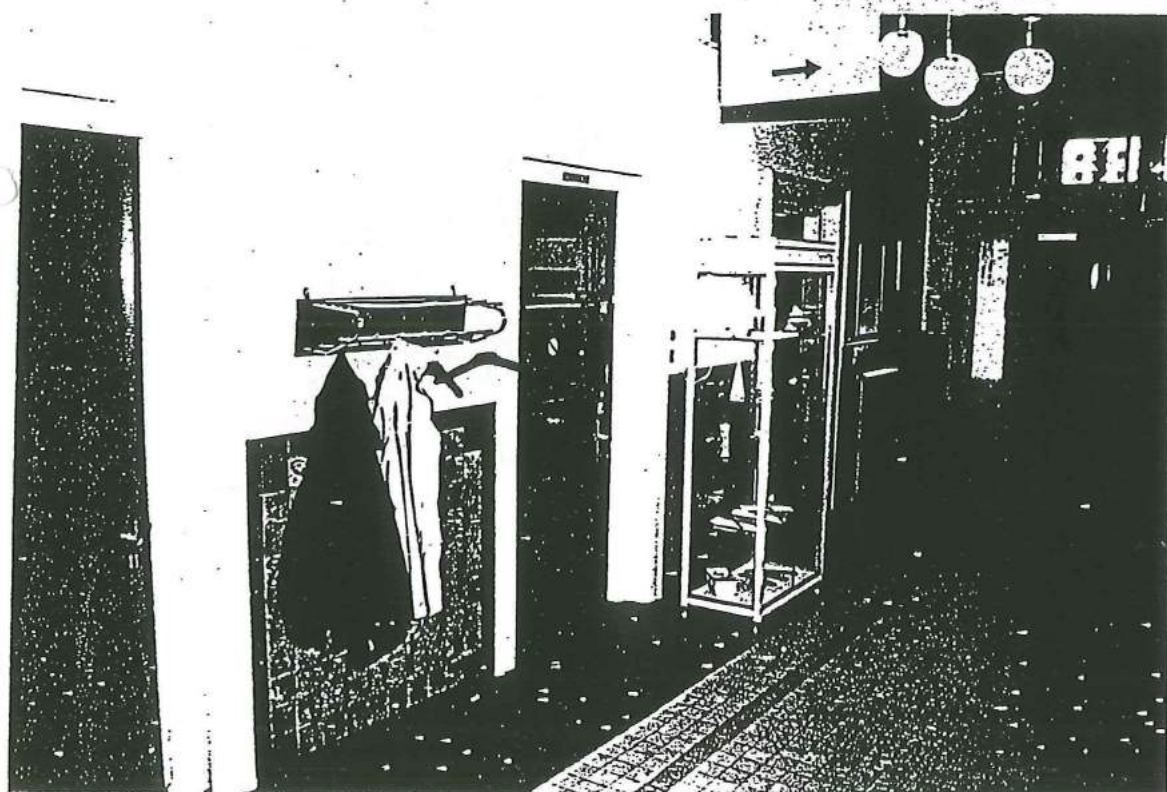
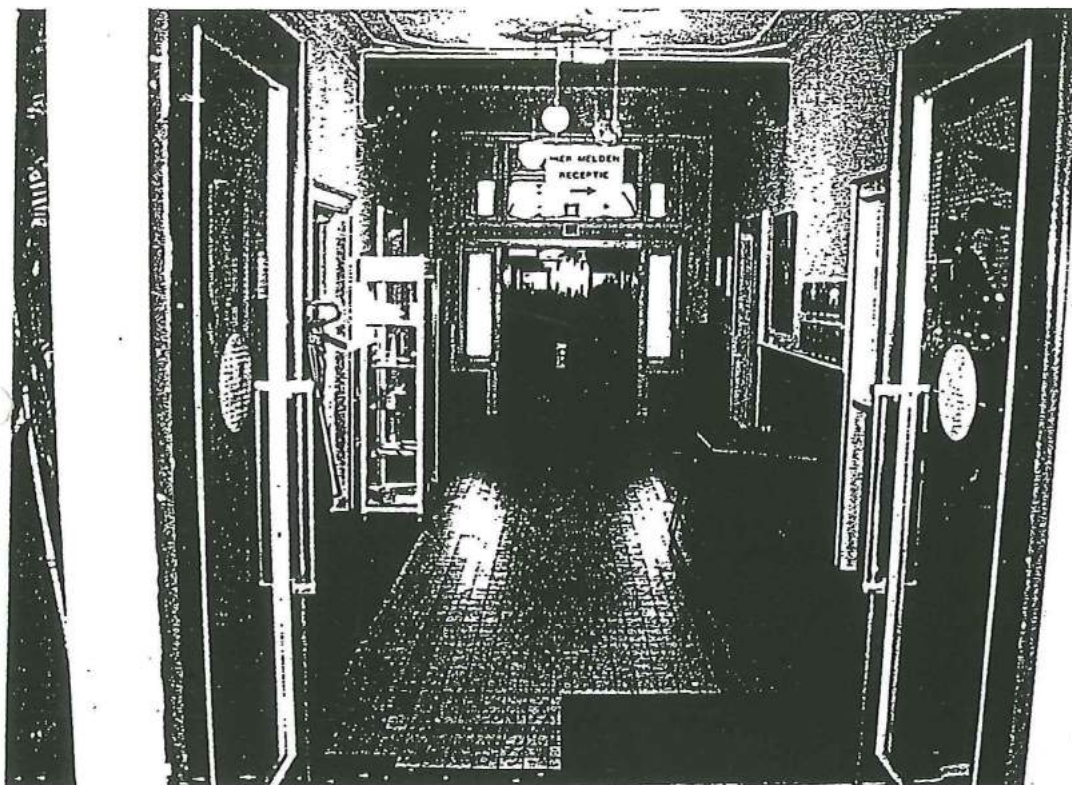
Juvenaat Zevenaar: tuinelementen

gelders

Juvenaat Zevenaar: interieur entreevleugel

gelders

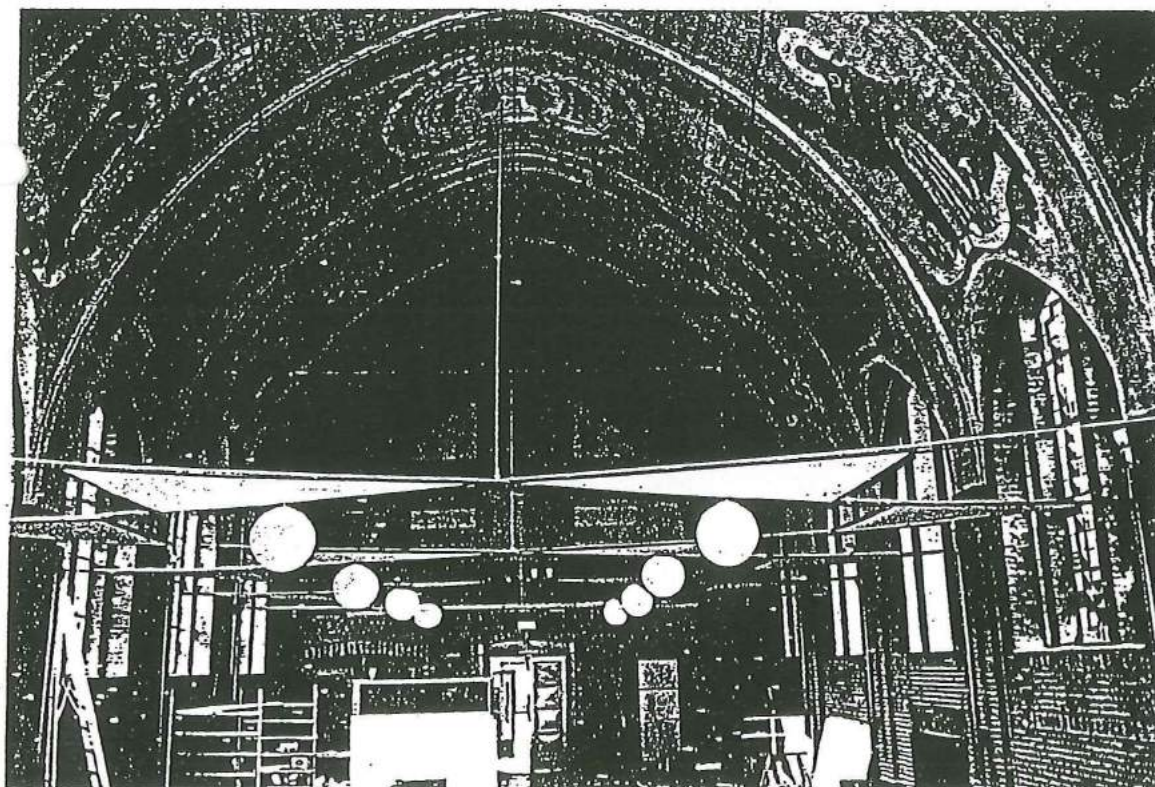
Juvenaat Zevenaar: trappenhuis entreevleugel

gelders

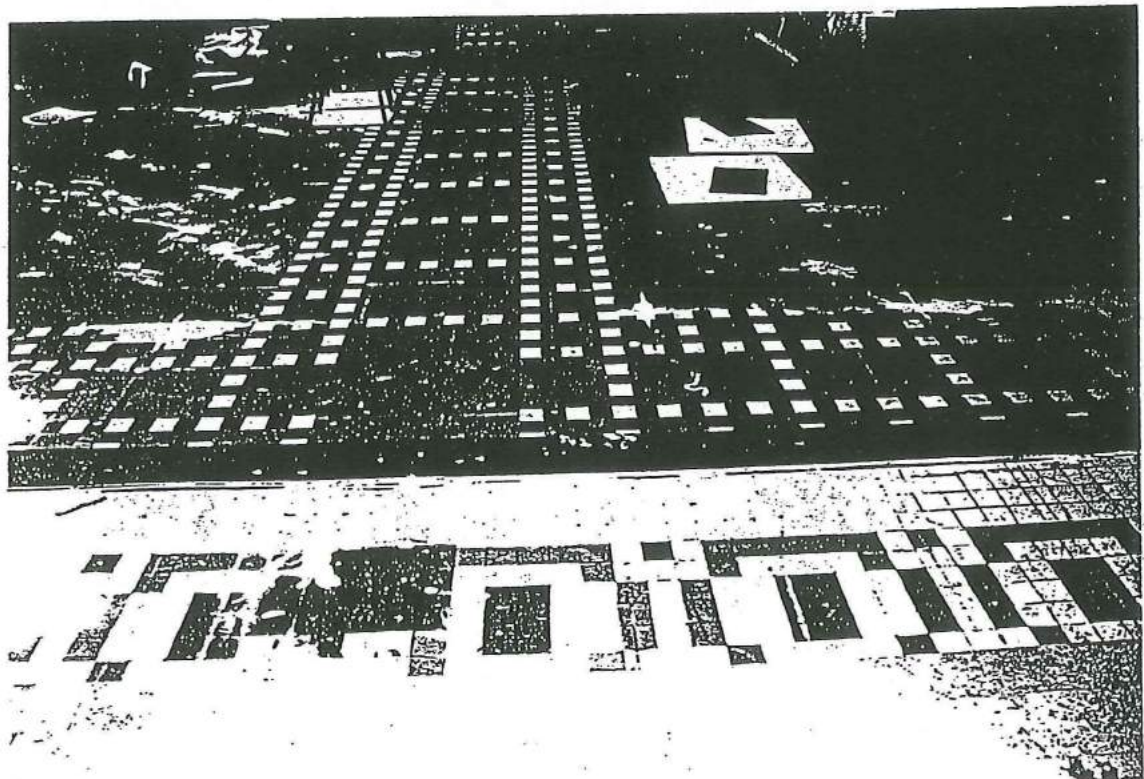
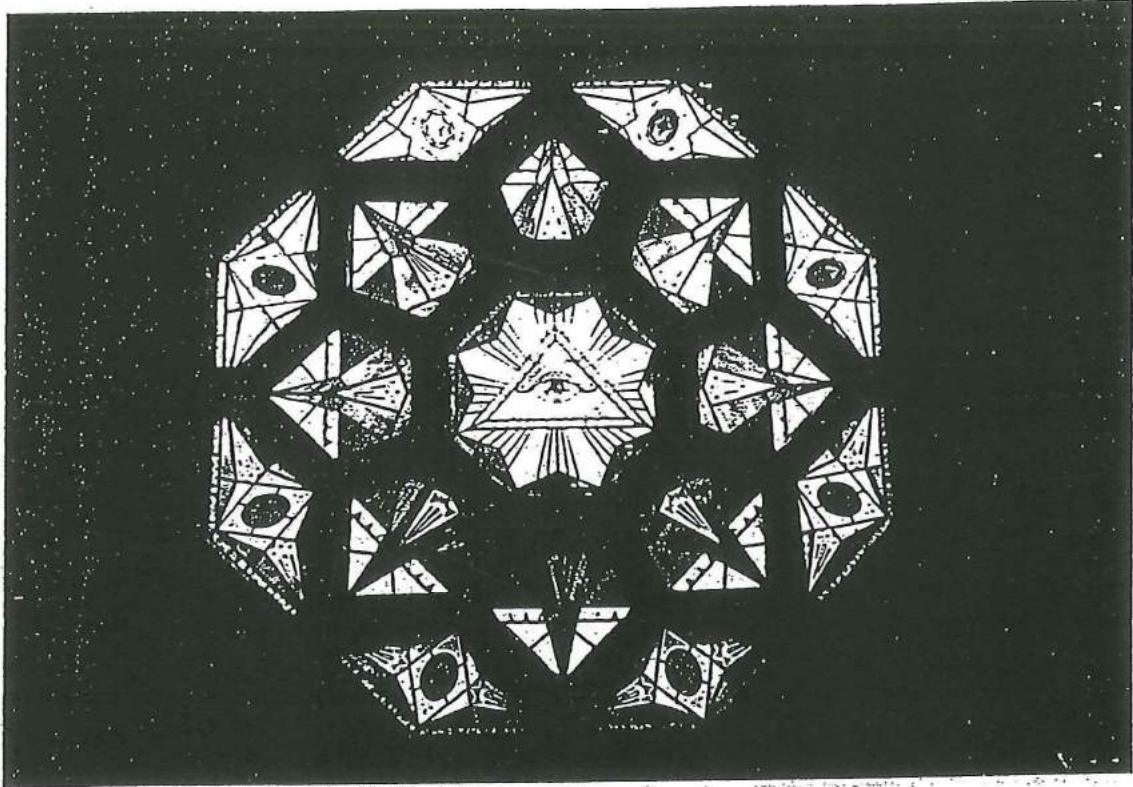
Juvenaat Zevenaar: kapel

gelders

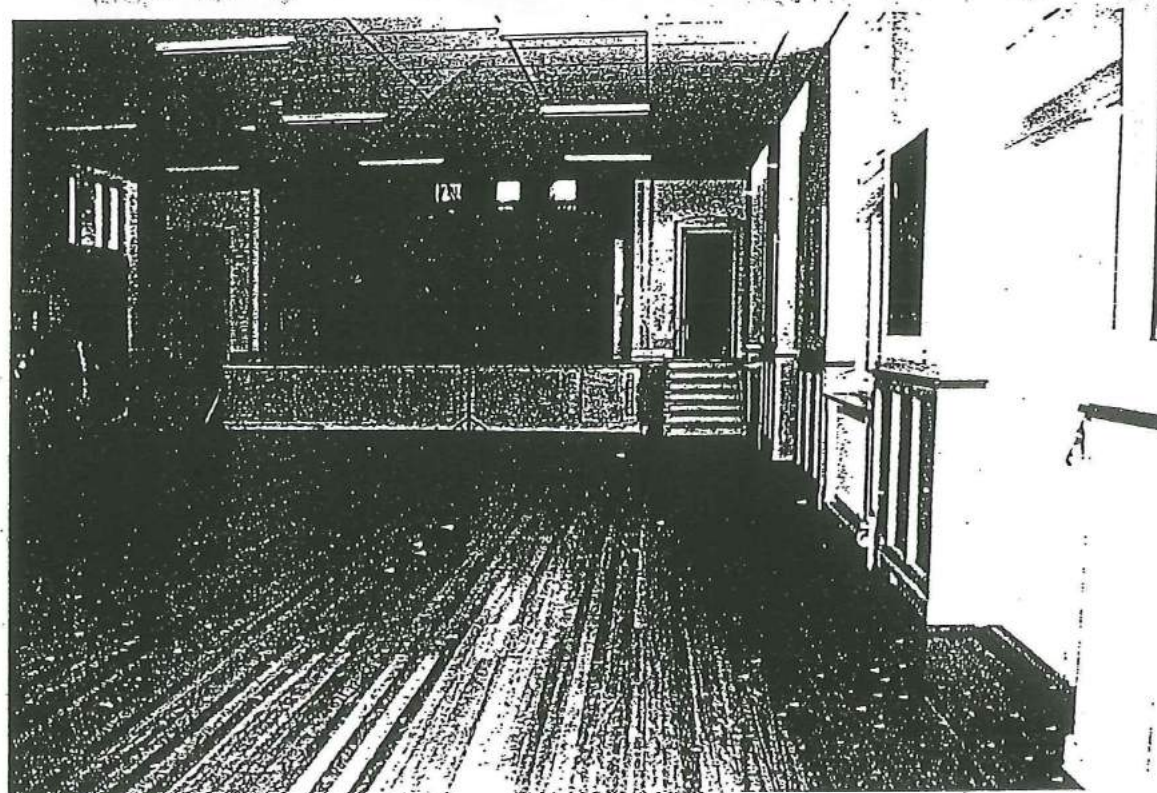
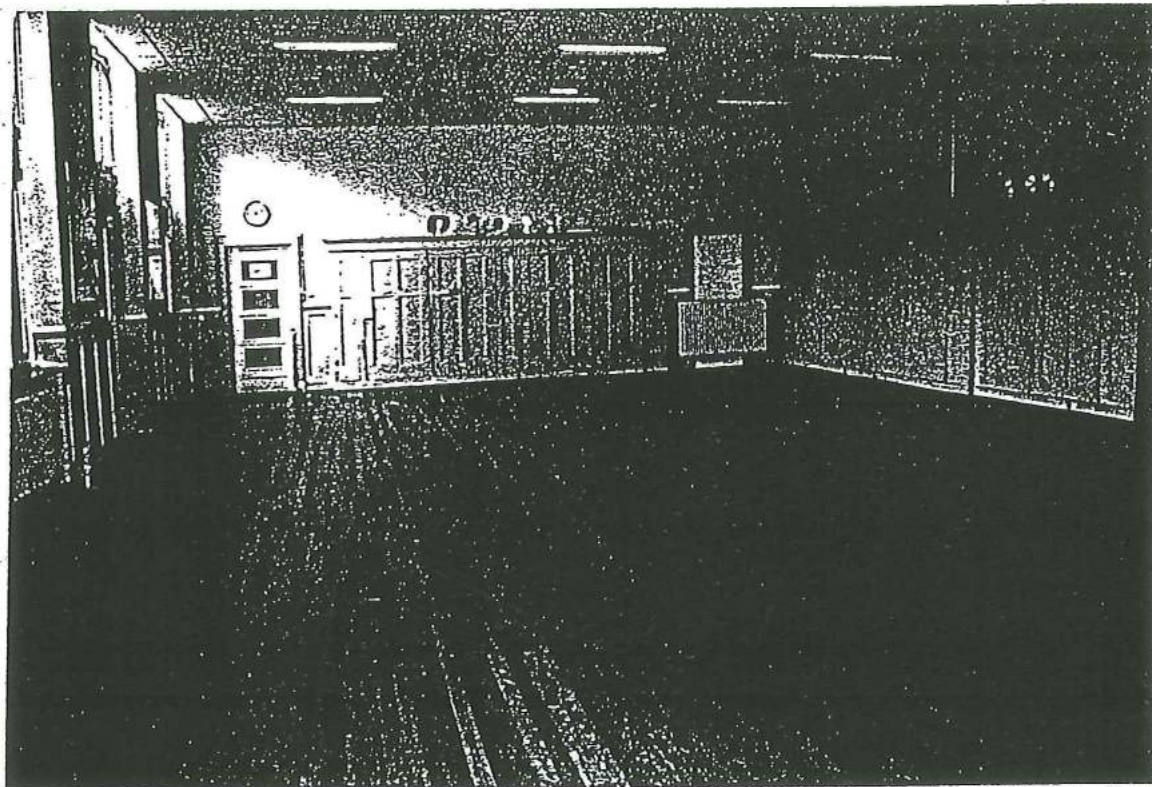
Juvenaat Zevenaar: kapel

gelders

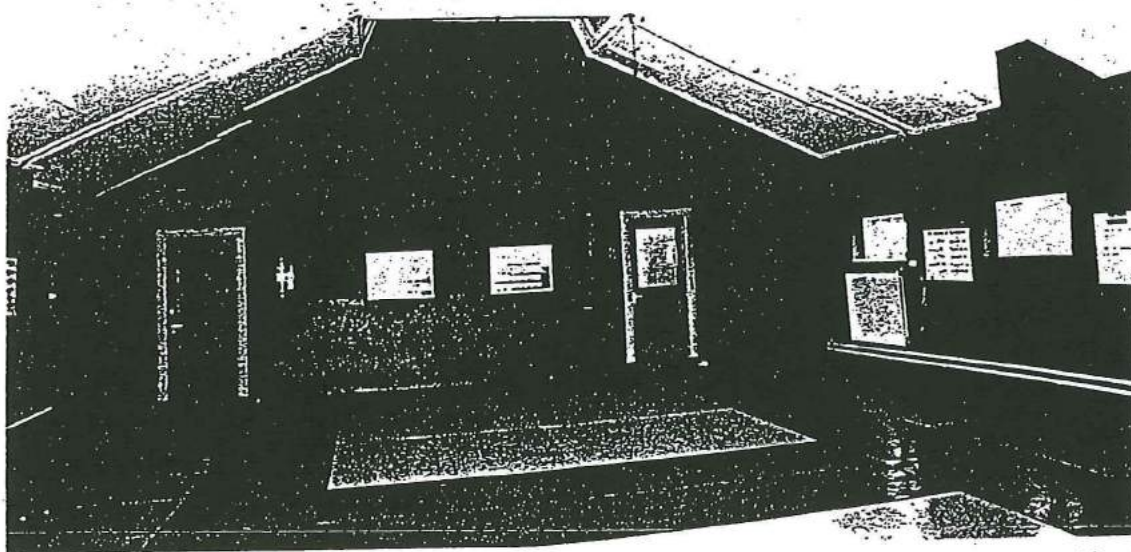
Juvenaat Zevenaar: toneelzaal

gelders

Juvenaat Zevenaar: vleugel 1929-1930, vm. slaapzaal

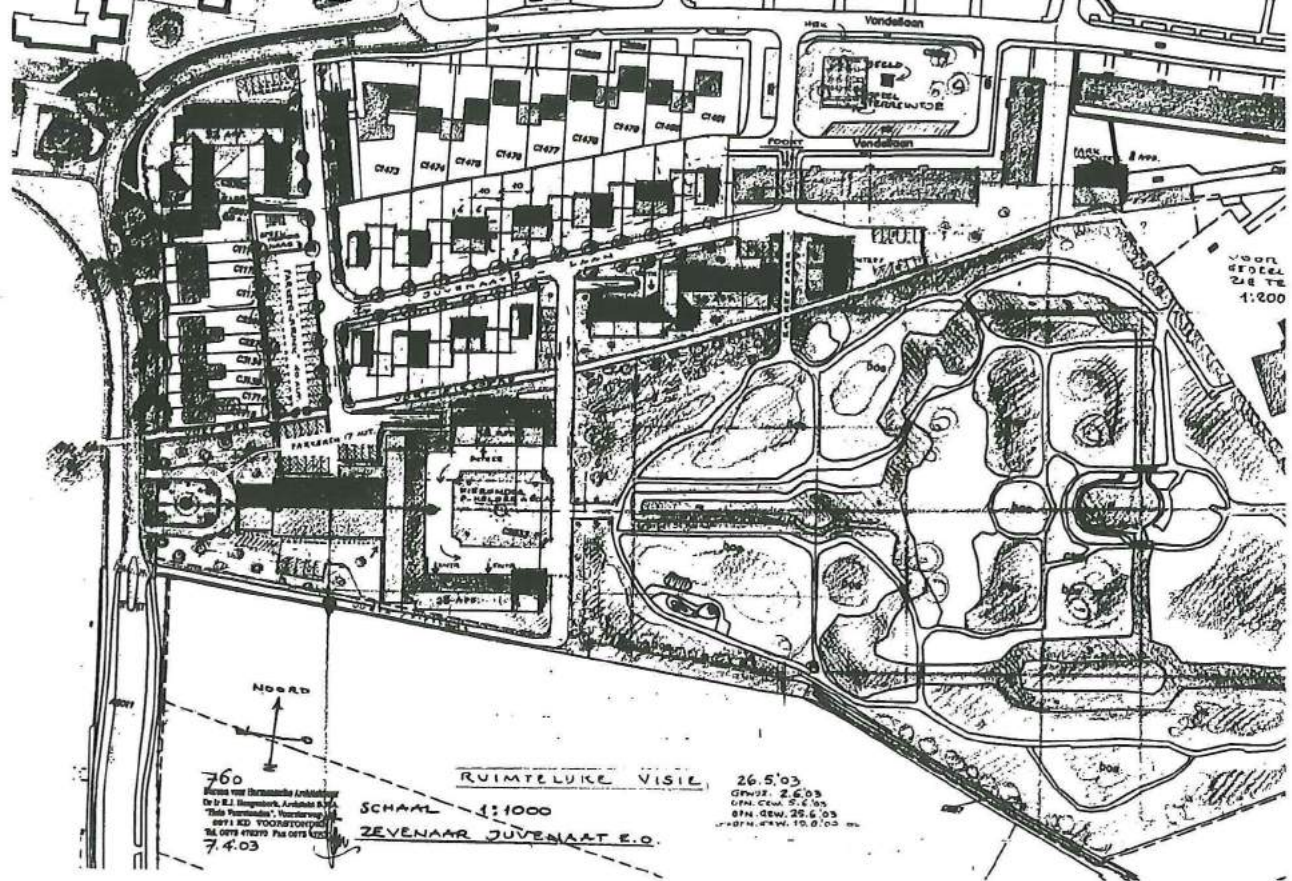

gelders

Juvenaat Zevenaar: vleugel 1929-1930, gangen

ZEVENAAR, RUIMTELIJKE VISIE JUVENAAT EN OMGEVING

BUREAU VOOR HARMONISCHE ARCHITECTUUR
DR. IR. E.J. HOOZENBERK, ARCHITECT B.N.A.

BUREAU VOOR HARMONISCHE ARCHITECTUUR

DR. IR. E.J. HOOGENBERK, ARCHITECT B.N.A.

HUIS VOORSTONDEN · VOORSTERWEG 139 6971 KD VOORSTONDEN (GEM. BRUMMEN)

Postbus 40 7383 ZG Voorst Telefoon: 0575 - 476370 Telefax: 0575 - 476316

www.harmonischearchitectuur.com E-mail: bureau@harmonischearchitectuur.com

Datum :	18-08-2003	Omschrijving :	Juvenaat Zevenaar
	aangepast 12-05-2004		
Referentie :	BRF.2003.001	Projectnummer :	760
Betreft :	Ruimtelijke visie	Behandeld door :	Lillian van der Ven-de Mol

ZEVENAAR, RUIMTELIJKE VISIE JUVENAAT EN OMGEVING

INLEIDING.

Onderstaand toegelichte Ruimtelijke Visie betreffende het gedeelte van de stad Zevenaar omsloten door Babberichseweg, Vondellaan, Guido Gezellestraat en de agrarische percelen van Huis Sevenaer, is opgesteld in opdracht van de ASWZ, in samenspraak met de Gemeente en de z.g. Klankbordgroep.

Het gebied ligt ten noordoosten van en vrij dicht bij het centrum. Het bestaande Juvenaatsgebouw, eigendom van de ASWZ, wordt dan ook verhuurd aan tal van particuliere gebruikers en organisaties zodat men hier wel van een **centrumfunctie** kan spreken.

Ook aan de Guido Gezellestraat bevinden zich een aantal gebouwen met bestemmingen, die passen bij het begrip centrum (school, fysiotherapie, crèche). Aan de Vondellaan bevinden zich nog een kegelbaan, dokterspraktijk en tennisbaan.

Voor het overige betreft het gebied **wonen** en natuurlijk: het **bijzondere park** De Gimbornhof. Gelet op de ligging nabij het centrum is **parkeren** van auto's van winkelend publiek en van werkenden in de stad een belangrijk thema.

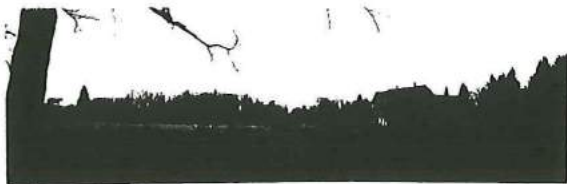
Winkels komen in het gebied niet voor, wel flankerend aan de overzijde van de Vondellaan.

De "**groene**" ruimte van het landgoed Huis Sevenaer die aan de zuidoost- en zuidwestzijde het gebied omzoomt, geeft dit, zo vlak bij het centrum, een uniek karakter. ("Stadsboerderij")

Verkeerskundig ligt het gebied in zoverre gunstig, dat het vlakbij de Ringweg is gesitueerd en bovendien langs de belangrijke verbinding van deze ringweg met het centrum, de Vondellaan. De doorgaande verkeersfunctie hiervan zal in de nabije toekomst trouwens nadrukkelijk worden afgebogen richting Didamseweg. De toegang tot het centrum zal het karakter krijgen van een stadserf met sterke snelheidsbeperking.

Ditzelfde gaat een gedeelte van de Babberichseweg gelden, n.l. vanaf zuidelijke perceelsgrens Juvenaat tot aan stadserf-parkeerterrein.

In het navolgende worden de te onderscheiden onderdelen c.q. thema's van het gebied afzonderlijk behandeld.

Werkterrein: stedenbouw, nieuwbouw, restauratie, revalidatie, renovatie, interieur, tuinontwerp, adviezen m.b.t. haalbaarheid, procedures, subsidies e.d.
Plan, vormgeving en materiaalkeus zijn zoveel mogelijk in harmonie met mens en milieu, en in klassieke stijl.

Het bureau is gevestigd in Huis Voorstonden in de buurtschap Voorstonden, 4km z.w. van Zutphen, op de kruising van de oude wegen Voorst-Brummen en Zutphen-Hall, Voorsterweg 139, 6971 KD Voorstonden.

Bankrelatie: ABN AMRO bank Zutphen 48.79.54.661. Giro 2421821

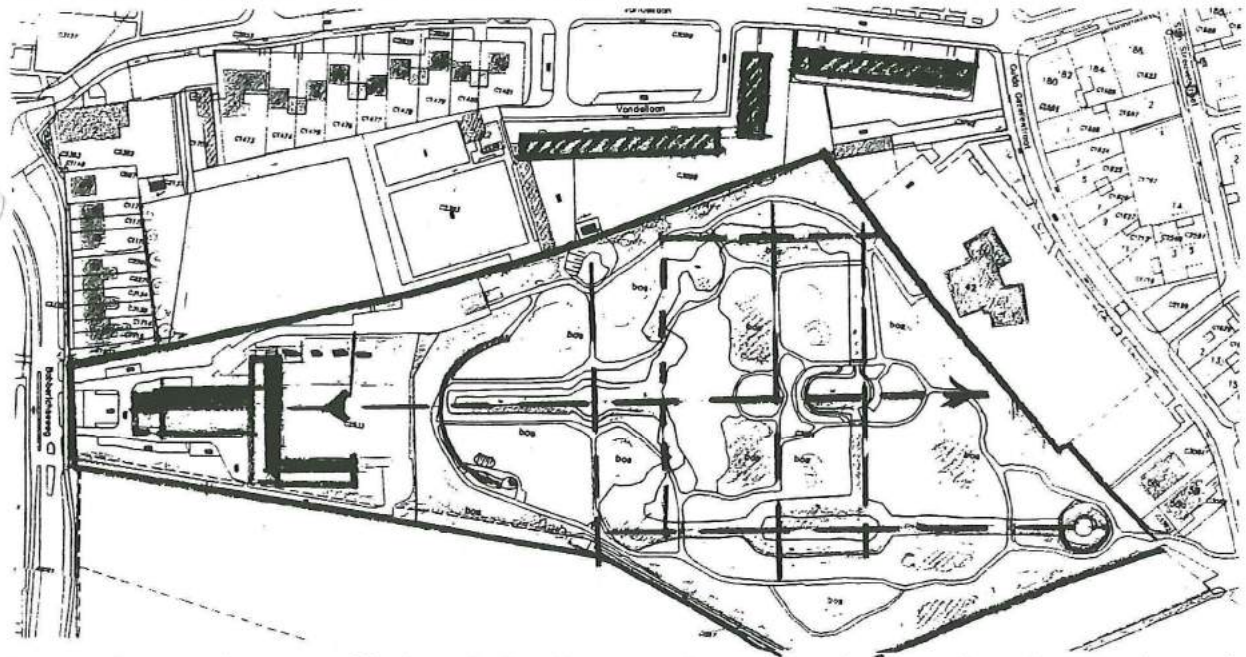
Kenschetsende beschrijving per onderdeel van het gebied.

Er zijn twee dominante elementen aanwezig:

1. **De kavelvorm en groene massa** van de Gimbornhof inclusief de bouwkael van het Juvenaat;
2. **Het Juvenaatsgebouw** met enorme kap (nokhoogte 25 m.) en overige grote, hoekige massa-opbouw.

Een derde dominant element wordt gevormd door de grote flatgebouwen langs de Vondellaan. Deze worden verderop nader behandeld.

Zijn de Gimbornhof en het Juvenaatsgebouw niet alleen letterlijk maar ook inhoudelijk van formaat, de flats aan de Vondellaan zijn dat voornamelijk fysiek.

Tussen de twee elementen **Gimbornhof** en **Juvenaat** is een synergie, die geringer is geworden nadat de stenen binnenhof van het gebouw is afgesloten van de belangrijke middenas van het park.

Ook stedenbouwkundig is er een bijzondere verweving: het gebouw volgt wel de scheve kavelgrens, maar niet met scheve bouwmassa's, maar door verspringende rechte.

Dit geldt eveneens, in zekere zin, de aanleg van het park. In principe rechte en haaks op elkaar staande waterpartijen vormen een hoekige compositie die passend gemaakt is op de scheve, vliegervormige kavel.

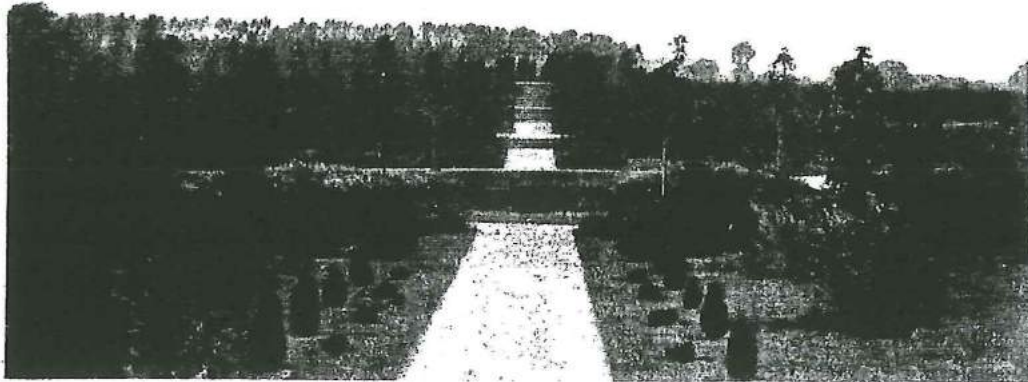
Dit bijzondere kenmerk, namelijk haakse/rechte gebouwen, paden en waterpartijen (qua structurele opzet op basis van een assen-kruis) die door verspringen scheve (voornamelijk) kavel/landschappelijke grenzen volgen, zie ik als de **belangrijkste karakteristiek** van de gehele aanleg. Het geheel is een uniek en zeer karakteristiek onderdeel van Zevenaar, van betekenis op landelijk niveau.

De basis voor dit ontwerp is gelegd in 1907 door de heer Von Gimborn, toen deze op dit bijzonder gevormde terrein een park liet aanleggen, naar een tekening van de tuinarchitect J. Grossmann uit Berlijn. Het ontwerp is in de z.g. Overgangsstijl: na de in de 19^e eeuw zeer veelvuldig toegepaste Engelse landschapsstijl ontstond er rond 1900 een revival van strakke lijnen en symmetrie-assen in parkaanleg. Bekende Nederlandse tuinarchitecten die toenmalig in deze stijl werkten waren o.a. Leonard Springer, Hugo Poortman en P. Wattez.

In de Gimbornhof is de hoofdstructuur van het ontwerp dan ook het strakke assenkruis met de hoofdas vanaf de Babberichseweg, die voor de bouw van het Juvenaat nog veel langer en monumentaler was. Oude foto's laten dit zien.

De oorspronkelijke beplanting bestond uit naalddhout als een z.g. Pinetum. Later zijn ook gebruikelijke, maar ook bijzondere loofbomen geplant.

Thans is het **park** in nog redelijke staat, al is het veel te "vol" gegroeid en zullen sommige soorten teruggezet moeten worden ten gunste van in het gedrang komende bijzondere soorten. Een nadere, deskundige studie zou hierop licht moeten werpen.

GIMBORN-
HOF 1915

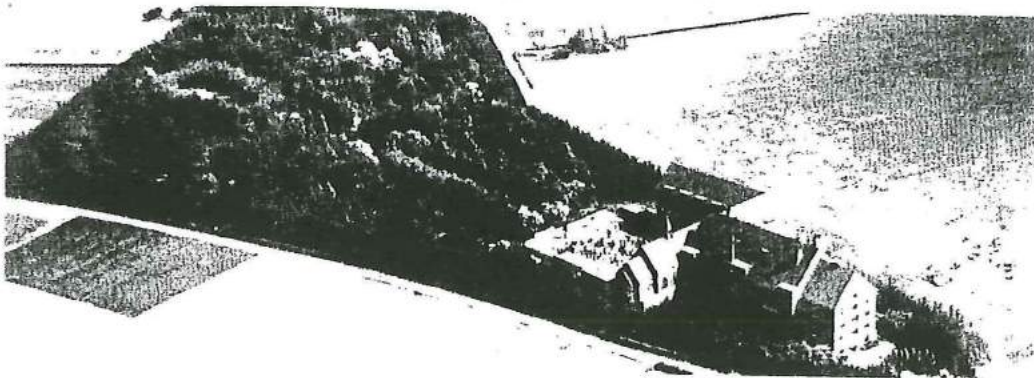
De **gebouwen** van het Juvenaats vinden hun oorsprong in 1926, toen de heer Von Gimborn inmiddels naar Doorn was vertrokken (waar naaldbomen het beter doen op de zandgrond), en waar hij opnieuw een Gimbornpark stichtte.

De Broeders uit Maastricht (van de Congregatie van Maria Onbevleete Ontvangenis) kochten het gehele park en naastliggende (sport)velden, t.b.v. een Juvenaatsgebouw c.a.

Architect Zoetmulder uit Nijmegen ontwierp de 1^e fase, zijnde de voorbouw en dwarsbouw met toneelzaal en kapel, e.e.a. in de modern-traditionele baksteenstijl met hoge, roodgedekte daken. Op een oude foto zien wij dat de topgevels vroeger hoog doorliepen, wat een markant effect moet hebben gegeven. Dit gebouw was in 1927 gereed.

De 2^e fase werd enige jaren later gebouwd naar ontwerp van architect Boosten. Dit is de lange (en hogel) oost-west lopende vleugel aan de zuidzijde, in een licht afwijkende, toch bijpassende stijl, met een iets zakelijker karakter.

Bestemming was sportzalen en slaapzalen (voor het groeiend aantal interne "kweekelingen"). Aan de westzijde raakt de nieuwe vleugel het langs de erfgrans lopende weggetje, alwaar dit is "afgesloten", een markant detail. Hier lijkt het gebouw iets te groot voor het perceel.

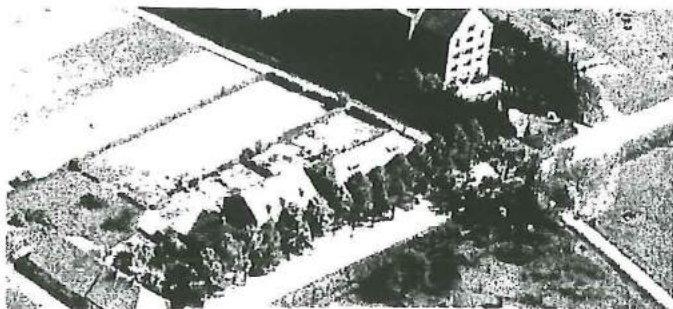
± 1960

Overigens kan men in het uniek vormgegeven gebouw + park nog een mooi beeld zien, n.l. een disselboom. Het gebouw is het gedeelte bij de kar, de randen van het park zijn de bomen. Het park vormt dus het paard. In een andere metafoor kan men juist de voorbouw van het Juvenaatsgebouw zien als een kolossaal paard dat de overige gebouwen en het park westwaarts voorttrekt...

Andere belangrijke elementen van het gebied zijn (genoemd "met de klok mee" vanaf het Juvenaatsgebouw aan de Babberichseweg):

3. Tussen Babberichseweg nr. 21 en de kavel van het Juvenaatsgebouw is **een 3,5 tot 5m. brede doorgang** naar het achterterrein. Uit een luchtfoto blijkt dat dit een restant is van een lange weg die volledig langs de kavelgrens (met meidoornhaag) van het Juvenaatterrein / Gimbornweg liep, maar bovendien naar het westen richting de Wittenburg (Huis Sevenaer).

1960 ↓

RECENT

4. **Zes woningen** Babberichseweg 11 t/m 21 uit ca. 1928, in de vroege "dertiger jaren" stijl met flinke kap en gootoverstek. Fraaie huizen met erkers, afdakjes boven de voordeuren etc., e.e.a. in goede staat (dak met grijze pannen, contrast met Juvenaat). In feite gaat het om een rijtje van 4 dezelfde woningen en nog een aangebouwde dubbele, die iets anders is.
5. **Drie woningen** Babberichseweg 5 t/m 9 uit ca. 1900 (dus vóór de bouw van het Juvenaat en aanleg Gimbornhof). Woningen in de meer ouderwetse 1900 stijl – met verticaal gerichte raamopeningen, waarboven getoogd metselwerk, geprofileerde lijstgoot, bovenlichten met roede-verdeling. Kloek dak in rode pannen, mogelijk later vernieuwd met topgevels i.p.v. dakschilden? Waardevol en stijlvol woningblok. N.B. Tussen nr. 9 en 11, in de tuin van nr. 9, is een recht van overpad voor de tuin van nr. 7.

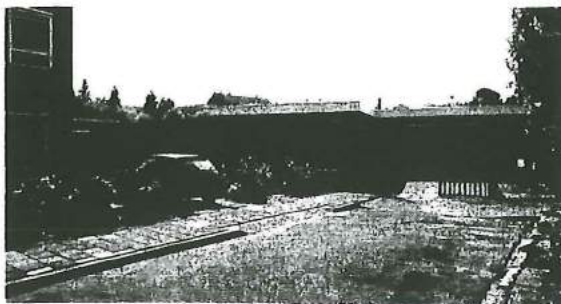
6. **Enkele woning** (dubbel bewoond) Babberichseweg nr. 3, met grijze pannenkap dwars op de weg. Door verbouwingen sterk verminkte voorgevel. Ook overigens weinig waardevol pand, dat geen bijdrage levert aan de ruimtelijke omgevingskwaliteit ter plaatse. Vroeger schijnt hier nog een schooltje geweest te zijn.
7. **Z.g. "Riagg-pand"** op de hoek, Vondellaan 2. Door op deze markante hoeklocatie weinig gelukkige boerderij-achtige vorm (met lage gevel aan de Babberichseweg) voegt dit vuilwit gesausde pand met grijze pannen weinig kwaliteit toe. Stedenbouwkundig kan hier potentieel een massawerking ontstaan die zowel aan de Vondellaan als aan de Babberichseweg veel meer sfeer en ruimtelijke begeleiding verschaft. Het ooit wel redelijk fraai opgezette pand is door de vele verbouwingen uit zijn krachten gegroeid en daarom eveneens architectonisch nauwelijks nog van waarde. Bovendien is het bouwtechnisch zwak.

8. **Doorgang naar het Juvenaatssterrein** tussen Vondellaan 2 en 4. Dit is een oude baan, ongeveer 5 m. breed, die precies gericht is op de middenpartij van de linker zijgevel van het Juvenaatsgebouw. Aan het eind van de baan rechts bevindt zich een trafohuis van ca. 3x6 m. De baan gaat "linksaf" over in een v.m. groenstrook/verbindingsstrook van ca. 180 m. lang, welke een afgesloten pad vormde van de Vondellaan naar de Gimbornhof toe. 1978 (gemeentegrond, ca. 1400 m²).
9. **Gebouwtje van de Kegelclub**, bevattende 2 banen (géén huisnummer?). Dit aan de buitenkant weinig verheffende specimen van architectuur uit 1968 bevat inwendig 2 fraaie in 1987 vernieuwde banen (bij het 100 jarig bestaan van de Vereniging, sinds 1887 (!)). Er is nog een strook eigen grond voor uitbreiding met nog twee banen. De banen worden door de leden van 7 clubs bespeeld. Deze uitbreiding wordt thans niet meer wenselijk geacht.
10. **"Sportveld"** van ca. 60x90 m. (5400 m²). Fraai vlak veld, aan twee zijden door achtertuinen omzoomd (noord en west), aan de oostzijde door de tennisbaan en aan de zuidzijde door de haag van het Juvenaats-gebouwkavel. Thans alleen nog als trapveldje in gebruik bij o.a. bewoners van de Vondellaan, verder ruimtelijk "kijkgroen". Een verhoogde strook langs de haag c.q. kavelgrens van het Juvenaat geeft nog de v/m weg aan die hier gelopen heeft (zie ook onder 3.).

11. **Woninggroep Vondellaan 4 t/m 20** (9 panden waarvan 1 met praktijkruimte (nr. 4), huisarts). Deze 9 woningen zijn als één bouwstroom ontworpen en gebouwd in 1962, door en voor Unilever, echter als bedrijfswoningen niet nodig gebleken en individueel verkocht. Sommige bewoners van thans wonen er sinds de stichting!
Zowel stedenbouwkundig situering (verspringende rooilijnen) als architectuur zijn kenmerkend voor de ontstaansperiode. De ruime woningen vertonen beslist een zekere mate van architectonische expressie, al is het platte daken jargon met de smalle daktrim wel erg strak en "blokkedozerig", echter niet zonder kubistisch karakter, mede door siermetselwerk, gevarieerde kozijnplaatsing en af en toe opvallende erker-achtige "dozen" hangend aan of tegen de gevel. De woningen zijn twee aan twee gekoppeld en om en om gespiegeld. Gesloten aan de Vondellaan, met de woonkamers op het zuiden aan de tuinkant. In 1972 is de praktijk van nr. 4 gebouwd.
Ook het gemeentelijk groen en de ruime voortuinen larderen het geheel aangenaam.
12. **Tennisbaan "De Rackets"**. De huidige accommodatie en aanleg van de 4 banen dateert van 1972, maar voordien lagen hier al veel langer banen, vermoedelijk behorende tot het Juvenaat (in elk geval al in de vijftiger jaren). De banen worden veel gebruikt maar zijn nog niet geschikt voor avondgebruik (sterke verlichting ontbreekt). De druk om deze locatie voor woningbouw te benutten is groot, temeer daar de plek goed bezond is. Het clubgebouw is niet van architectonische waarde. Oppervlakte van het terrein: ca. 3600 m².

13. **"Vondelplantsoen".** Gras"plein" van ca. 35x60 m. (2100 m²) met aan de zuidzijde parkeerplaatsen daarin opgenomen. De stedenbouwkundige ruimte waarin dit plantsoen zich bevindt meet ca. 70x95 m. Op het plantsoen diverse solitaire bomen en aan de zuid- en westzijde lage blokhagen. Het plantsoen is nu alleen "kijkgroen". De grootste bebouwing om het plein wordt gevormd door de flatgebouwen Vondellaan nr. 24 t/m 122, in 4 lagen (zie 13). Vanaf het Vondelplantsoen een fraaie doorkijk naar de Juvenaatsgebouwen.

14. **Flatgebouwen Vondellaan 24 t/m 122.** Deze blokken van 4 lagen, bevattende een kleine 50 woningen, staan aan het "Vondelplantsoen" (zie 12) en bestaan uit een zuidelijk blok van 80 m. lang en een oostelijk blok van 35 m. lang. Gesticht in 1966 (door een belegger) gelden deze portiekflats als "doorgangshuizen". In 1996 was sprake van plannen tot sloop en vervangende nieuwbouw, nu lijken met gericht onderhoud en strategisch beheer door de huidige eigenaar, de ASWZ, de flatwoningen in een beter daglicht te staan. Met name de fraai blauw gecoate balkonhekken geven het gebouw meer aanzien. (Aangekocht door ASWZ in 1992, renovatie 1999).

In het lange blok een onderdoorgang (ca. 7,5 m. breed) naar het driehoekige plein waaraan garageboxen (gem. ca. 20x35 m), alsmede een eveneens driehoekig grasveld, bepaald door de flatgebouwen en de bomenrij van de Gimbornhof (85 m. lang, in breedte variërend van 10 tot 35 m.). In de zuidwestpunt het tweede trafohuisje van het plangebied.

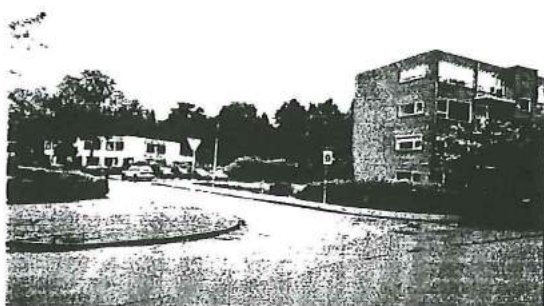
Doordat de bergingen van de gebouwen zich aan de achterzijde bevinden, is de onderste strook van de gevel aldaar geheel gesloten, eigenlijk jammer voor een zuidgevel aan een mooie groene ruimte.

15. **Flatgebouw Vondellaan 124 t/m 178.** Dit blok is min of meer identiek aan het lange blok aan het Vondelplantsoen (zie nr. 13), mist echter de extra woningen op de oostelijke kopzijde en de onderdoorgang. Een heel strak, overzichtelijk en gelijkmatig woongebouw dus van 27 woningen, thans nog in bezit van een particuliere belegger (Achmea). Er is nog niet het gerichte onderhoud aan uitgevoerd zoals aan de nrs. 24 t/m 122, waardoor dit gebouw beslist minder plezierig oogt. Dit heeft natuurlijk ook te maken met de minder fraaie ligging, niet aan een plantsoen (hoewel de Vondellaan ook ruim is en aan de overzijde is een soort plein). Zowel aan de voorzijde als aan de achterzijde vormen de blokken hier en in 13 beschreven wel een geheel. Achter het blok een indifferente ruimte met enkele garageboxen,

bereikbaar met een schuingericht straatje. Die stedenbouwkundig belangrijke hoek Vondellaan / G. Gezellestraat wordt door dit flatgebouw niet adequaat begeleid.

16. **Schoolgebouw G. Gezellestraat 42, Openbare Basisschool “’t Kofschip”.** Is aan de G. Gezellestraat in het algemeen niet bijster veel ruimtelijke kwaliteit gerealiseerd, ondanks de eigenlijk prachtige ligging van deze straat, die, gezien de locatie en laanbeplanting, eigenlijk laan zou moeten heten, wat er langs de Gimbornhof recentelijk is gerealiseerd als nr. 42, is helaas van een weinig hoog niveau, stedenbouwkundig en architectonisch. De situering en vorm van dit gebouw zijn niet thuis te brengen, te herleiden op deze kavel, die overigens eerder geheel volgebouwd was met (nood)gebouwen van ’t Liemers College (VWO), een dependance gedeeltelijk met houten barakken. De vele en saaie (lelijke) hekken die hier en in de omgeving staan, maken het beeld niet beter. De fraaie bomenrij langs de G. Gezellestraat kan dit niet goedmaken, evenmin de donkere coniferenrand van de Gimbornhof, als achtergrond.

17. **Diverse braakliggende/open kavels** aan de G. Gezellestraat. Dit is gemeentelijke grond, overgebleven na sloop van de gebouwen v.h. Liemers College.

18. **Bebouwing bij de “punt” van de Gimbornhof.**

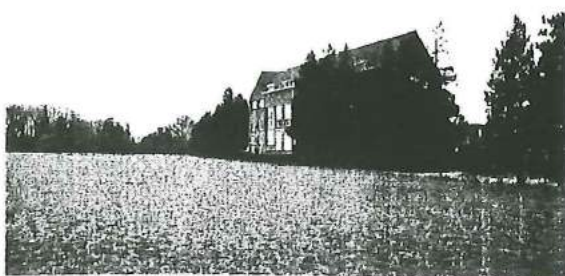
Hier staan twee recent gebouwde panden:

- Een eenvoudig rechthoekig gebouw van één laag met plat (nr. 56), bevattende o.a. praktijkruimtes Fysiotherapie etc. ; en
- Een meer bewerkelijk gebouw met kapvorm, geheel aan het “eind” (nr. 58 a/b), met als bestemming o.a. kinderdagverblijf.

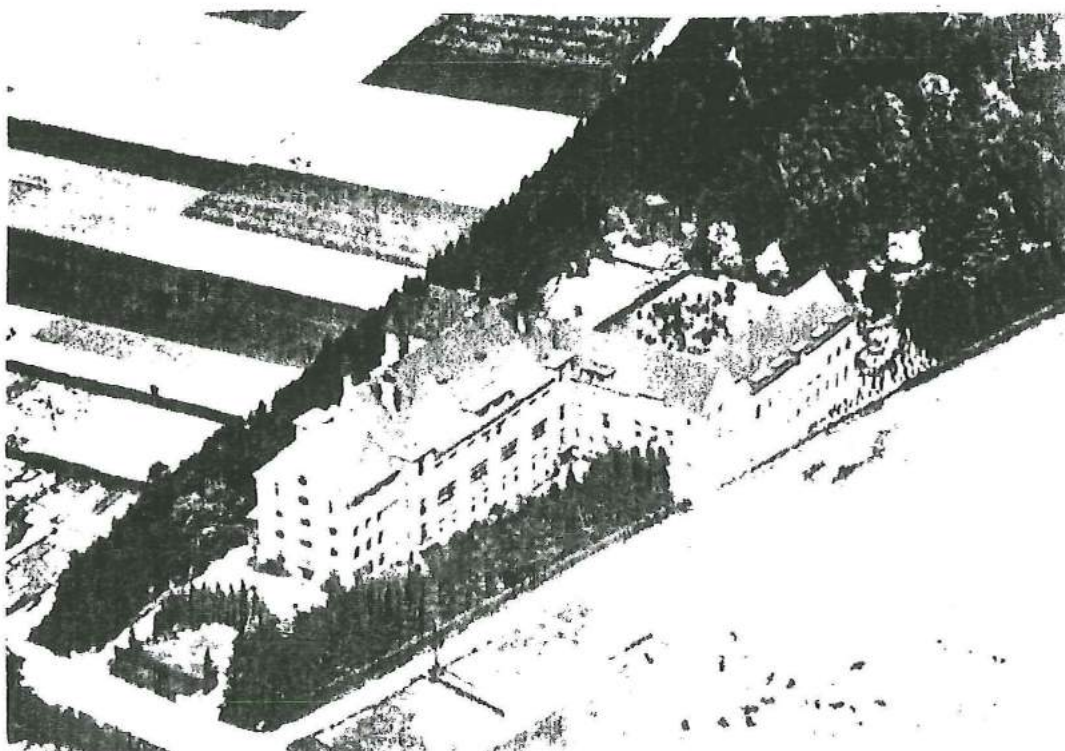
Zowel het eerstgenoemde als een soort tussenbouw en het laatstgenoemde als “eindpaviljoen” dragen op architectonisch redelijke wijze bij aan de beleving van de G. Gezellestraat ter plaatse. Het eindpaviljoen reageert in plattegrond vorm goed op de gegeven kavelgrenzen.

19. **Open ruimte ten zuiden van de Gimbornhof.**

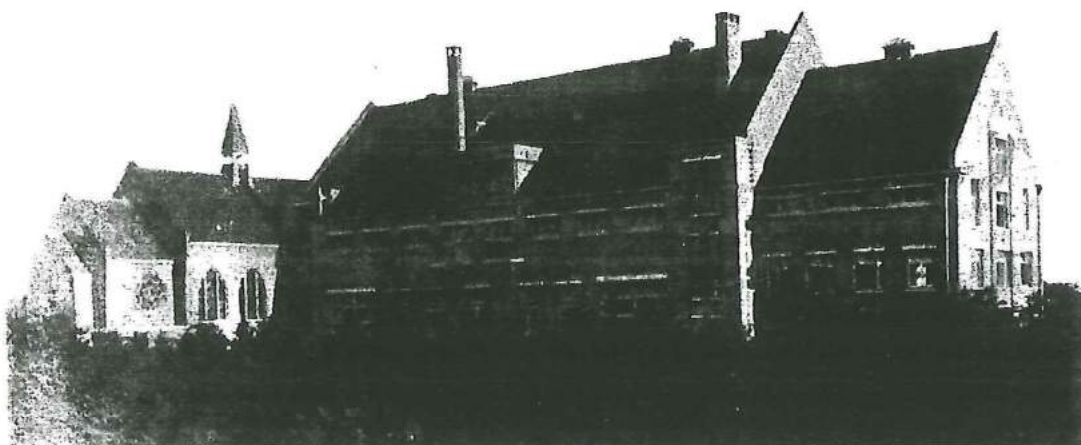
Dit is het landschap dat deel uitmaakt van het landgoed van Huis Sevenaer, en door de Gemeente wel “stadsboederij” wordt genoemd. Het gebied valt buiten het eigenlijke onderwerp van de Ruimtelijke Visie, maar vormt als grote open ruimte naast de dichtbegroeide donkergroene Gimbornhof wel een belangrijk kader daarvoor. Merkwaardig is aan de oostzijde dat de sloot niet langs de grens van de Gimbornhof loopt, maar eerst nog een akker van ± 25 m. breed vrij laat, terwijl die verder westwaarts wel direct langs de parkgrens ligt. Ongeveer halverwege de Gimbornhof bevindt zich een romantisch heuveltje met monumentale bomen, vermoedelijk opgeworpen met grond uit de waterpartijen; het kan ook ouder zijn. Bij de bouw van de oostwest vleugel in 1929 v.h. Juvenaat was de erfgrans met de akkergronden zo heilig dat het gebouw ter plaatse van de ontmoeting met de erlangs lopende weg afgesloten is.

20. **Babberichseweg.** Wat nu nog vormgegeven is als een belangrijke toevoerweg naar het centrum, is in feite een ondergeschikte route alleen nog van Babberich hier naartoe, daar de Ringweg verkeerstechnisch deze rol heeft overgenomen. De gemeente ziet deze weg liefst als een soort stadserf met secundaire verbindingsfunctie, in elk geval niet een asfaltbaan "waar men doorheen scheurt".

VOOR
1940

← DOOR
STEKENDE
TOPGEVELS

NIET
LANG
NA DE
BOUW

Ruimtelijke visie - Toelichting.

Afgezien van allerlei detail adviezen en ideeën, is het belangrijkste element uit mijn visie het transponeren van het onder 1 en 2 genoemde hoofdkenmerk van de huidige aanleg: rechte, haakse, hoekige hoofdelementen etc. en scheve kavel- c.q. terreingrenzen, naar de basisstructuur voor de nieuwe aanleg (van ontsluitingswegen) en gebouwen, voor zover het de terreinen direct in de buurt van het Juvenaatsgebouw betreft.

Dit aspect laat zich het beste lezen en begrijpen uit de schets, waarbij het zal opvallen dat alle toevoegende gebouwen uit het lijnenspel v.h. Juvenaatsgebouw en de waterpartijen voortvloeien, maar de lanen en kavelgrenzen "scheef" kunnen lopen (volgens de logische, natuurlijke gegevens). Tevens stel ik voor, het architectuur idioom van het Juvenaatsgebouw in een eigentijdse interpretatie over te nemen in de nieuwbouw (**niet** persé aan de Guido Gezellestraat).

Doel (en argument) van deze beide voorstellen is het bijzondere karakter van de huidige aanleg te versterken en vergroten over een belangrijk deel van het plangebied zodat dit van een dusdanige duidelijkheid en formaat wordt, dat de Gimbornhof en zijn bebouwing binnen Zevenaar, van een uniek en duidelijk karakter zal zijn. Opvallend is overigens dat de zestiger jaren bouw langs de Vondellaan het eerstgenoemde principe min of meer volgt, qua verkaveling/positionering (niet qua architectuur).

Voor de inpassing in de ruimere omgeving en de relatie met het stadscentrum is een kaart 1:2000 gemaakt.

Per onderdeel volgt hieronder nader commentaar.

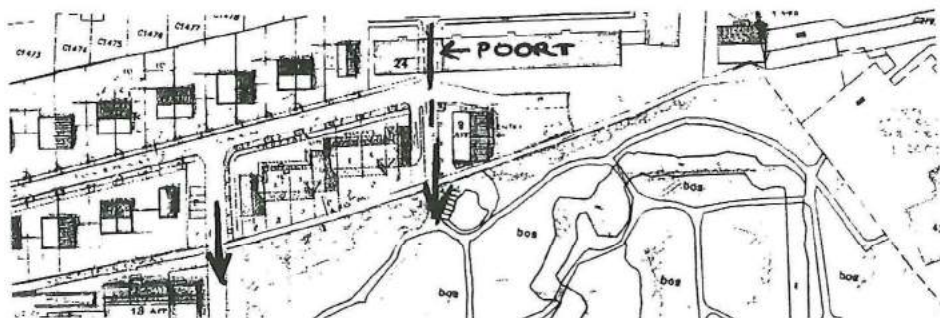
1. **De kavelvorm en groene massa.** Aanbevelingen doen t.a.v. verder herstel en beheer van de Gimbornhof is een hachelijke kwestie. Het gaat thans vrij goed, nu het park maar via één ingang toegankelijk is (naast G. Gezellestraat 58, waar vroeger Natuur- en Milieu Educatie zat). Echter, slechts zeer weinige inwoners van Zevenaar kennen het park "van binnen" of maken er gebruik van voor verpozing.

Ik pleit ervoor, dat het park meer toegankelijk wordt, ook wat lichter en opener. Volgens een deskundige is er in feite sprake van veel achterstallig onderhoud met name qua "volgroeien". Dit zou aangepakt moeten worden, en dan zou het geheel meer als stadspark een onderdeel van de buurt moeten worden. Dit zal vermoedelijk alleen haalbaar zijn (zonder vandalisme en verlies aan veiligheid), als er meer sociale controle vanuit omstaande woningen wordt mogelijk gemaakt. Dat laatste is dan ook een onderdeel van de visie.

Nadere studie zal moeten uitwijzen wat nu de belangrijkste kwaliteiten van de Gimbornhof zijn. Zo is bekend dat de Broeders heel veel (inmiddels zeer grote) Douglas en Thuja-bomen hebben toegevoegd, is dat wel een aanwinst? Dit is maar een voorbeeld.

ZICHTAS -> JUVENAAT

EXTRA TOEGANGEN GIMBORNHOF

2. **Het Juvenaatsgebouw.** Op een oude foto is te zien dat het gebouw oorspronkelijk beschikt heeft over hoog oplopende ("doorschietende") kop- en tussengevels, een bijzonder beeld moet dit zijn geweest! Om onderhoudstechnische redenen zijn deze –vermoedelijk al in een vrij vroeg stadium- verwijderd en vervangen door op de gevel liggende z.g. gevelpannen. Mijn voorstel is deze topgevels weer terug te bouwen en wel zodanig, dat ze onderhoudstechnisch duurzaam zijn.

De hoge voorbouw en de dwarsbouw (waarin o.a. toneelzaal en daarboven kapel) blijft in de huidige opzet als verhuurbare ruimte intact. Bij onderhoud zullen de oorspronkelijke bijzondere architectonische en kunstzinnige aspecten meer "uit de verf" c.q. benadrukt moeten worden; zowel in- als exterieur, o.a. door kleuren van het schilderwerk. De kapel moet uiteraard behouden blijven.

De lelijke parkeervakken en asfaltbanen in de voortuin en ruimte naast de gebouwen zouden alle moeten verdwijnen om weer plaats te maken voor herstel van de eertijds bijzonder fraaie voortuin met ronde oprijlaan. De voortuin van het complex wordt dan weer het chique, esthetische hoogwaardige groene boegbeeld van het bijzondere (en kolossale) erf.

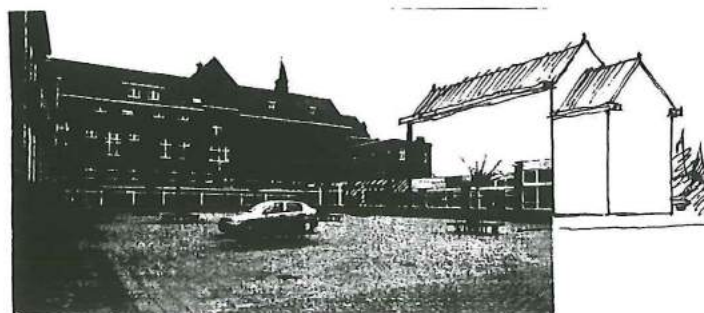
De grote zuidelijke eindvleugel, enige jaren na de bouw door een andere architect (Boosten) dan de oorspronkelijke (Zoetmulder) smaakvol toegevoegd, is architectonisch en bouwtechnisch naar alle waarschijnlijkheid geschikt voor ombouw tot een behoorlijk aantal woningen, met behoud van het karakter.

In plaats van de wat merkwaardig vormgegeven, éénlagige aanbouw aan de oostelijke kopgevel van deze vleugel kan een nieuwe aanbouw komen met een wat lagere nok- en gootlijn dan de hoofdmassa.

Uiteraard steun ik de voor de handliggende zienswijze, dat de weinig fraaie, niet passende platte aanbouw die thans de noordelijke vleugel vormt beter gesloopt kan worden (zij behoort dan ook niet tot het "Gemeentelijk Monument-in-spé"). Ik stel voor deze te vervangen door een qua massa vergelijkbare vleugel als de zuidelijke, en dan op dezelfde afstand van de middenas van het complex (en het park!) als deze zuidelijke vleugel, n.l. ± 21 meter. Er ontstaat zodoende een evenwichtige en goed geproportioneerde binnenhof van 42 m. breed (en ± 37 m.1 diep), die natuurlijk visueel geopend moet zijn naar de Gimbornhof! Onder deze binnenhof kan een grote parkeerkelder gerealiseerd worden, voor zeker 60 auto's, bereikbaar vanaf de Noordwest-zijde. Op het dek van deze kelder een fraai aan te leggen symmetrische siertuin. In totaal zullen de beide vleugels aan de binnenhof (bestaand en vervangend/toevoegend nieuw) ongeveer 45 woningen kunnen bevatten van ± 90 m².

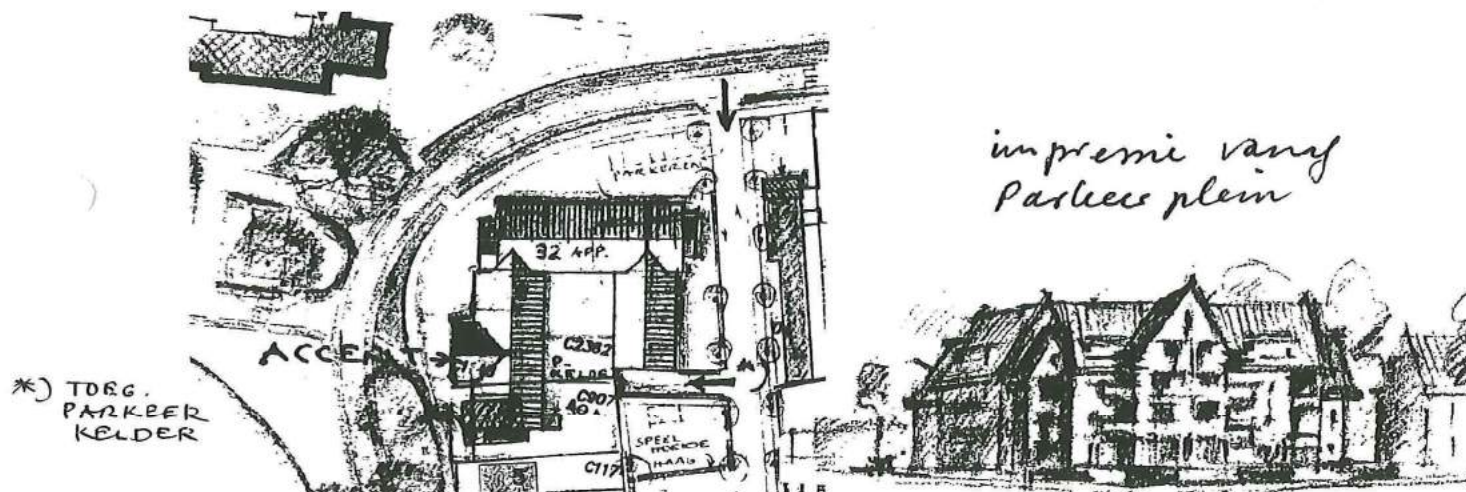

TE VERVANGEN
AANBOUW

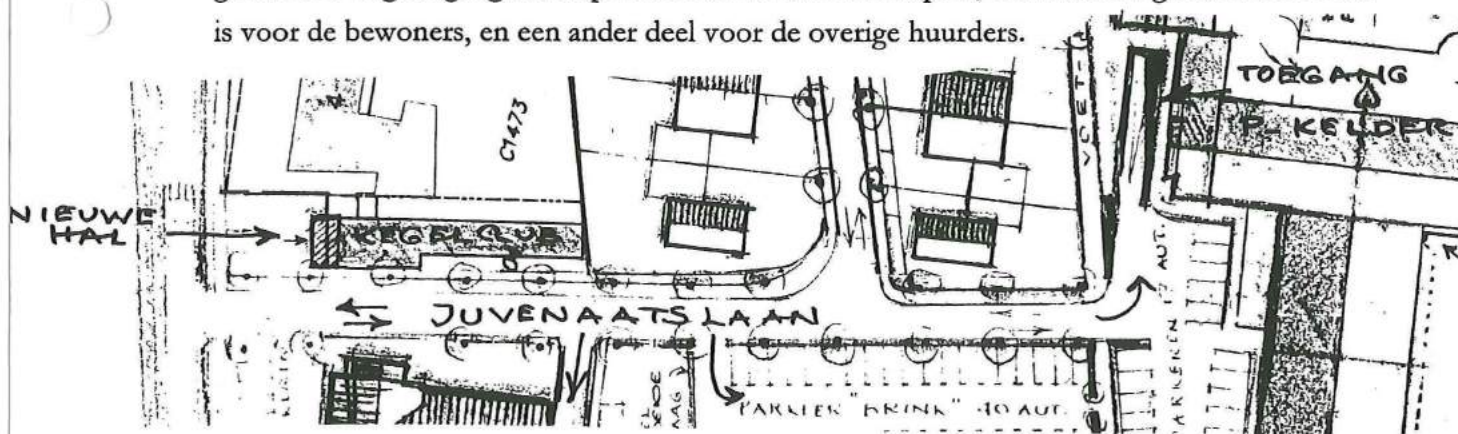

TE VERVANGEN
VLEUGEL

7. **Z.g. "Riagg-pand".** Dit pand kan beter gesloopt en vervangen worden door een wat forser, kloeker bouwwerk dat inspeelt op de bijzondere stedenbouwkundige setting c.q. hoeklocatie. Tevens kan dan een parkeerkelder worden gerealiseerd. De gedachte gaat uit naar een bouwwerk met flinke kappen, 2 à 3 lagen met kap langs de Vondellaan en 3 lagen met kap langs de Babberichseweg, met op de hoek een bijzonder element, alsmede midden op de hoofdgevel aan het "Parkeer - stadserf". Het lijnenspel is gerelateerd aan het Juvenaatsgebouw. De gevel aan de Babberichseweg is erg belangrijk, o.a. als beeldbepaling vanaf de Didamsestraat (zicht-as, zie schets). Het terreintje bij het TRAFO-huisje kan iets vergroot worden t.b.v. een klein speelterreintje in het groen.

8. **Doorgang naar het Juvenaatterrein.** Qua tracé stel ik voor de huidige lijnen te behouden (gericht op het midden element van de Voorbouw) en hier een nieuwe ontsluitingslaan ("Juvenaats-laan" o.d.) te starten. De laan kan ± 5 m. breed worden en begeleid worden door niet te groot wordende laanbomen. Het eerste gedeelte, gericht op het Juvenaats, wat breder omdat dit ook toegang geeft tot het Juvenaatscomplex inclusief parkeerterreinen etc. Tevens geeft deze weg toegang tot de parkeerkelder van het complex, waarvan een gereserveerd deel is voor de bewoners, en een ander deel voor de overige huurders.

9. **Gebouwtje van de Kegelclub,** In mijn visie kan dit gebouw gehandhaafd blijven, doch verdient uiterlijk wel een facelift of doeltreffende groen-camouflage. De als "pukkel" uitstekende zij-ingang kan vervangen door een behoorlijke hal aan de Vondellaan zijde. De wand langs de "Juvenaatslaan" kan het uiterlijk krijgen van een soort stadstuinmuur, met

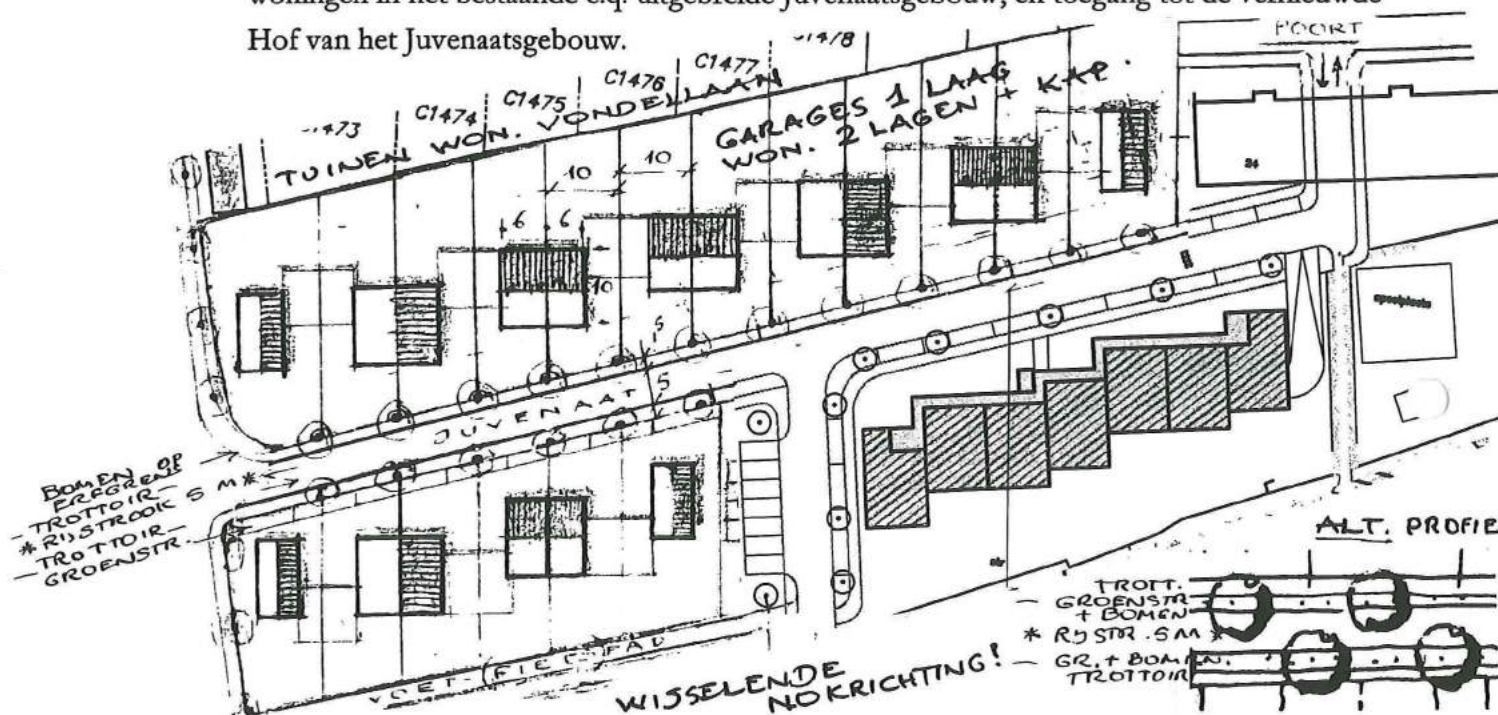
struiken en bomen gelaardeerd.

10/12. "Sportveld", Tennisbaan "De Rackets". Op de schets is aangegeven hoe deze ruimte (van $1400 + 5400 + 3600 \text{ m}^2 = 10.400 \text{ m}^2$, ofwel ruim 1 Ha) verkaveld is tot een parkeerterrein, vrijstaande woningen (4), twee onder één kap woningen (7-blokjes, 14 woningen) en één geleed appartementengebouw op parkeerkelder (32 app., ± 50 auto's o.a. ten behoeve van verdwijnen garageboxen bij Vondelplantsoenflat). De kaprichting en positie van de woningen is deels direct gerelateerd aan het Juvenaatsgebouw.

De tennisbanen zijn dus wegbestemd. Als zodanig verschaft een aantal tennisbanen hier weliswaar een levendig element, echter de banen liggen precies op de beste plek voor woningbouw (geen belangrijke schaduw van hoge gebouwen, en een fraaie voortzetting van het Juvenaat mogelijk). Het eventuele avondgebruik van de banen met verlichting zou bovendien kunnen leiden tot klachten van de omwonenden. De ASWZ en Gemeente hebben tot taak mee te denken in een verhuisplan.

Het parkeerterrein voor huurders/gebruikers van het bestaande gebouw is gepland in het schaduwgebied van de (hoge) hoofd vleugel van het Juvenaatsgebouw.

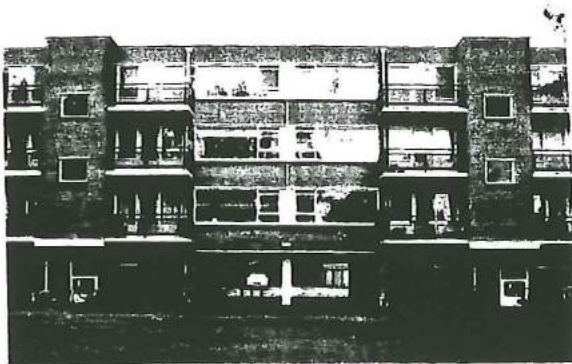
Halverwege de "Juvenaatslaan" takt een laan af naar het zuiden, als ontsluiting voor de ± 46 woningen in het bestaande c.q. uitgebreide Juvenaatsgebouw, en toegang tot de vernieuwde Hof van het Juvenaatsgebouw.

11. Woninggroep Vondellaan 4 t/m 20. Voorgesteld wordt het artistiek-kubistische karakter van deze woningen te benadrukken, juist ook als contrast met de Juvenaatsgebouwen. Onder meer zou een schoonmaakbeurt van het metselwerk het aanzien opfrissen, en de aluminium daktrim zou in passende, diepe kleuren gebracht kunnen worden.

12. zie punt 10.

13. "Vondelplantsoen". Dit zou aan waarde en gewicht kunnen winnen door een cultureel-artistiek element toe te voegen, bijv. een eigentijds beeld van Joost van de Vondel of iets specifiek Zevenaars voor deze omgeving. Een pad door het grasveld en een plek om te zitten zou beslist sfeer verhogend zijn, evenals een (beperkte) verrijking van de groenaanleg. Tenslotte is het wenselijk hier een speelterrein voor kinderen aan te leggen. Langs de Vondellaan moet dan een veilig doch sierlijk hek geplaatst worden.
14. **Flatgebouwen Vondellaan 24 t/m 122.** Deze flats beschikken over een behoorlijk uiterlijk qua architectonisch lijnenspel en materiaal- kleurgebruik. De woningen zijn ruim en recentelijk gerenoveerd. Het aanbrengen van een lift zou de woonkwaliteit sterk verbeteren, deze zou eventueel in het hart bij de portiek gerealiseerd moeten worden (ten koste van een bergkast in de woning), het is wel een zeer kostbare ingreep.
- Het uiterlijk zou winnen binnen het bestaande karakter –zelfs dat versterken- door een dakrand met enig overstek, en een verhoging van de portiektorens, en daarop een plat met luifel en bijv. een "vlaggemastaccent". Ook zouden de ramen van de trappenhuizen verticaal verbonden kunnen worden (kleur of toevoegend paneel) om een verticaal accent te vormen tegenover de breedtewerking van het gehele flatgebouw.
- Dit zou met name moeten aan weerszijden van de poort van de Juvenaatslaan, voor deze nieuwe, belangrijke doorgang is een schets gemaakt.

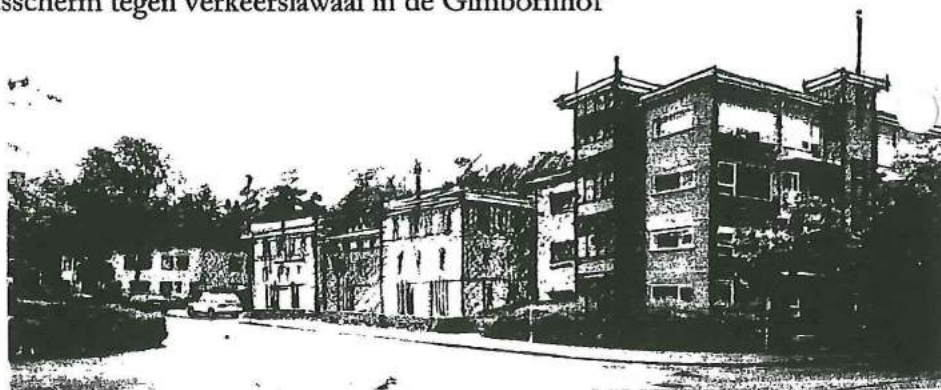

15. **Flatgebouwen Vondellaan 124 t/m 178.** Naar mijn inzicht kan dit flatgebouw gehandhaafd blijven mits dezelfde verbeteringen worden toegepast als aan de andere Vondellaan flats, en er op de hoek met de G. Gezellestraat een toevoegende hoekverfraaiing gerealiseerd wordt. Dit zou kunnen in samenhang met de nieuwe bebouwing aan deze straat (zie 17.), middels erkerachtige uitbouw c.q. verbinding naar deze nieuwbouw.

Voordeel van handhaven is:

- behoud van een behoorlijk quantum goede en betaalbare woningen.
- behoud authentieke karakter van de oorspronkelijke Vondellaan bebouwing (zij het bij voorkeur met belangrijke esthetische opwaardering)
- behoud ruimtelijke werking plein noord van Vondellaan
- behoud geluidsscherm tegen verkeerslawaaï in de Gimbornhof

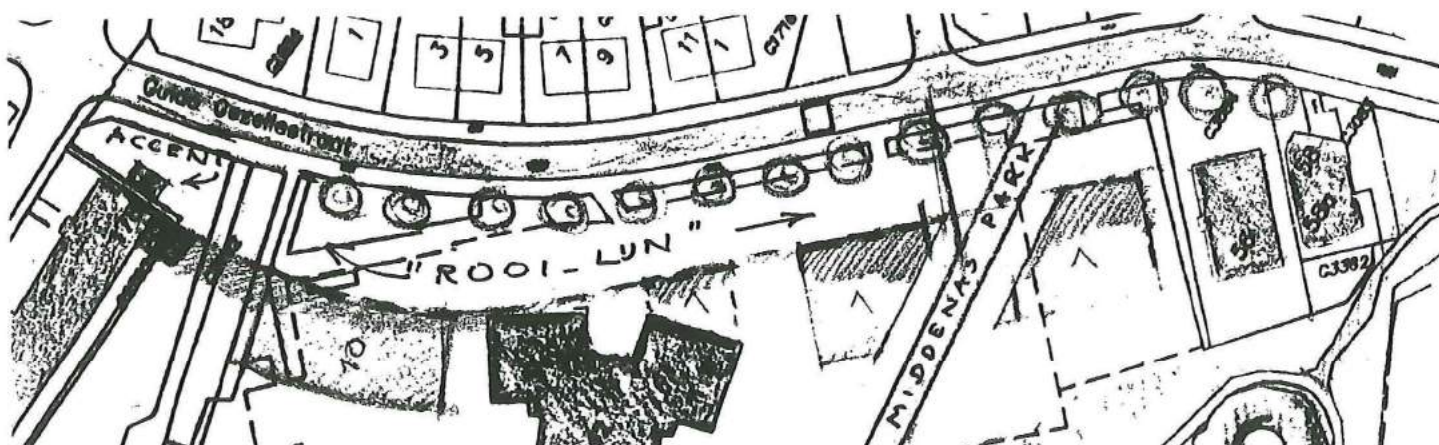
*impressie
van nieuwe
hoek Vondel-
laan - G.
Gezellelaan*

16. **Schoolgebouw G. Gezellestraat 42.** De gewenste uitbreiding van deze school kan wellicht gecombineerd worden met nieuwe (woning)bebouwing aan de voorzijde, in het basement van een daartoe ontworpen gebouw. (zie 17.).

17. **Diverse braakliggende/open kavels** De rommelige, zeer "low-profile" situatie die thans heerst aan de west-zijde van de straat, vraagt om bebouwing die voor 100% gericht is op deze straat en de effectuerende ruimtewerking, en dus minder op het lijnenspel van het Juvenaatsgebouw.

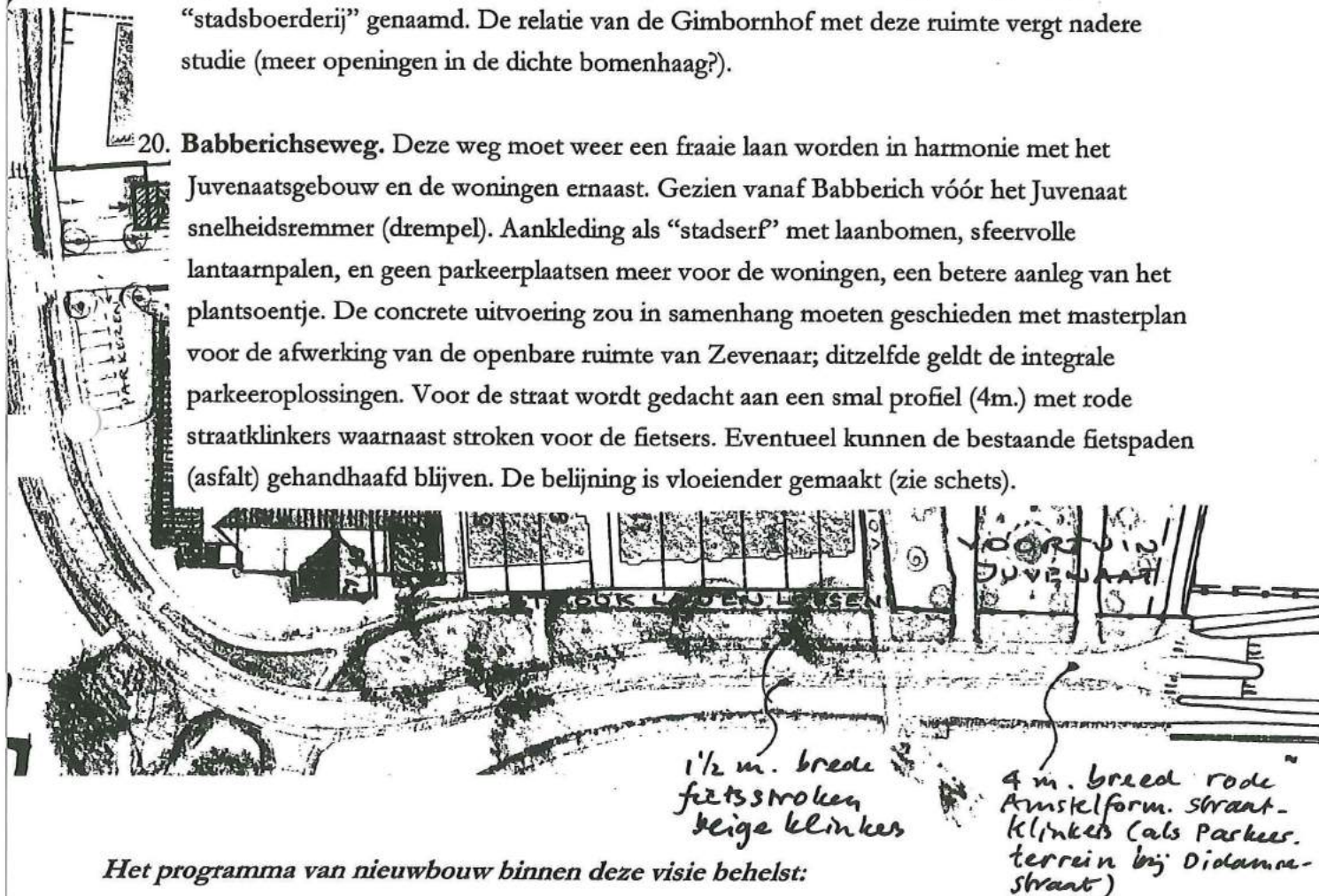
Dit blijkt uit de op de schets voorgestelde bouwblokken, die trachten een enigszins continuerende rooilijn/gevelwand tot stand te brengen, ondanks het lijnenspel van de school. Wel worden de zijgevels van twee blokken nog afgeschuind om zich te voegen naar de doorgetrokken middenas voor het park (zich openend vanuit de G. Gezellestraat).

18. Bebouwing bij de "punt" van de Gimbornhof. Geen opmerking

19. Open ruimte ten zuiden van de Gimbornhof. Dit is een mooi "groen" gebied; "stadsboerderij" genaamd. De relatie van de Gimbornhof met deze ruimte vergt nadere studie (meer openingen in de dichte bomenhaag?).

20. Babberichseweg. Deze weg moet weer een fraaie laan worden in harmonie met het Juvenaatsgebouw en de woningen ernaast. Gezien vanaf Babberich vóór het Juvenaatsnelheidsremmer (drempel). Aankleding als "stadserf" met laanbomen, sfeervolle lantaarnpalen, en geen parkeerplaatsen meer voor de woningen, een betere aanleg van het plantsoentje. De concrete uitvoering zou in samenhang moeten geschieden met masterplan voor de afwerking van de openbare ruimte van Zevenaar; ditzelfde geldt de integrale parkeeroplossingen. Voor de straat wordt gedacht aan een smal profiel (4m.) met rode straatklinkers waarnaast stroken voor de fietsers. Eventueel kunnen de bestaande fietspaden (asfalt) gehandhaafd blijven. De belijning is vloeiender gemaakt (zie schets).

Het programma van nieuwbouw binnen deze visie behelst:

A. Op terrein ASWZ.

1. **Juvenaatsgebouw:** vervangende noordvleugel in 4 lagen met kap: 28 appartementen (verbouw zuidvleugel met nieuwe aanvulling ca. 33 woningen); onder de binnenhof: parkeerkelder ca. 90 auto's, bereikbaar met onderdoorgang noord van kapel (regelrechts in de nieuwbouw).
2. **Riagg-pand:** vervangende nieuwbouw door geled bouwvolume van ca. 40x37 m., gedeeltelijk 2 lagen, gedeeltelijk 3 lagen met kap. Parkeerkelder eronder. Begane grond gedeeltelijk kantoor, verder ca. 32 appartementen rond centrale glasoverdekte hal.
3. **Sportveld-tennisbanen:** nieuwe laan ("Juvenaatslaan" o.i.d.) vanaf Riagg-pand tot onderdoorgang Vondelplantsoenflat (220 m. lang). Aan deze laan 4 vrijstaande woningen (kavels 300-400 m²); dan 7 blokjes van elk 2 woningen onder 1 kap (kavels 250-300 m²). Alle woningen in 2 lagen met forse kap, met een grondvlak van ca. 6x10 m. Tenslotte een appartementsgebouw als voortzetting van de noordvleugel van het Juvenaatsgebouw, in gelede, verspringende vorm met één centrale ontsluiting naar ca. 28 appartementen. Bouwmassa: 3 lagen met kap op kelder t.b.v. parkeerruimte, waarin ook vervangende stallingsruimte voor de te slopen garageboxen.

Ten noorden van de hoge hoofd vleugel van het Juvenaatsgebouw een parkeerterrein, te benutten voor gebruikers/huurlers van het Juvenaatsgebouw, alsmede bewoners Babberichseweg 5 tot en met 21.

Totaal op deze locatie 18 woningen en 28 appartementen.

